

Briuselis, 2020 09 23
COM(2020) 611 final

2016/0224 (COD)

Pakeistas pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS

**kuriuo Sąjungoje nustatoma bendra tarptautinės apsaugos tvarka ir panaikinama
Direktyva 2013/32/ES**

AIŠKINAMASIS MEMORANDUMAS

1. PASIŪLYMO APLINKYBĖS

- **Pasiūlymo aplinkybės ir pagrindas**

2019 m. rugsėjo mėn. Komisijos Pirmininkė Ursula von der Leyen pranešė apie naują migracijos ir prieglobsčio paktą, kuriuo nustatomas visapusiškas požiūris į išorės sienas, prieglobsčio ir grąžinimo sistemas, Šengeno laisvo judėjimo erdvę ir susijusį išorės aspektą.

Komunikatas dėl naujo migracijos ir prieglobsčio pakto, pateiktas kartu su pasiūlymu dėl teisėkūros procedūra priimamų aktų rinkiniu, įskaitant šį pasiūlymą, kuriuo iš dalies keičiamas 2016 m. pasiūlymas dėl naujos redakcijos Prieglobsčio procedūrų reglamento, žymi naują pradžią migracijos srityje. Siekiama nustatyti bendrą tvarką, grindžiamą visapusišku požiūriu į migracijos valdymą, skatinant valstybių narių tarpusavio pasitikėjimą. Remiantis bendraisiais solidarumo ir teisingo atsakomybės pasidalijimo principais, nauju paktu skatinamas integruotas politikos formavimas susiejant prieglobsčio, migracijos, grąžinimo, išorės sienų apsaugos ir santykių su svarbiausiomis trečiosiomis šalimis sričių politiką.

Migracijos valdymo problemas, tarp jų ir problemas, susijusias su neteisėtu atvykimu ir grąžinimu, spręsti turėtų ne pavienės valstybės narės, o visa ES. Reikalinga Europos sistema, kurioje galima valdyti valstybių narių politikos ir sprendimų tarpusavio sąsajas. Šioje sistemoje turi būti atsižvelgta į nuolat kintančias migracijos realijas, dėl kurių procedūros tampa sudėtingesnės ir didėja koordinavimo poreikis. Nors nuo 2015 m. neteisėto atvykimo į Sąjungą atvejų skaičius gerokai sumažėjo (92 proc.), išlieka įvairių struktūrinių problemų, dėl kurių daromas spaudimas valstybių narių prieglobsčio, priėmimo ir grąžinimo sistemoms. Šių problemų pavyzdžiai: didėjanti tarptautinės apsaugos prašytojų, kuriems Europos Sąjungoje veikiausiai nebus suteikta apsauga, dalis, dėl kurios padidėja administracinė našta ir delsimas suteikti apsaugą tiems, kam ji iš tiesų reikalinga, taip pat nuolatinis tolesnio migrantų judėjimo ES reiškinys. Taip pat reikia pripažinti sunkumus, su kuriais valstybių narių valdžios institucijos susiduria užtikrinamos prašytojų ir savo darbuotojų saugumą COVID-19 krizės sąlygomis.

Nors neteisėto atvykimo atvejų skaičius nuo 2015 m. sumažėjo, iš šalių, kurių piliečių tarptautinės apsaugos prašymų patenkinimo rodiklis yra mažesnis nei 20 proc., atvykstančių asmenų padidėjo nuo 13 proc. 2015 m. iki 55 proc. 2018 m. Kartu taip pat didėjo sudėtingų atvejų, kuriems nagrinėti reikia daugiau išteklių, dalis, nes 2015–2016 m. atvykusius trečiųjų šalių piliečius, turinčius aiškių tarptautinės apsaugos poreikių, iš dalies pakeitė iš įvairesnių šalių atvykstantys asmenys, kurių prašymų patenkinimo rodiklis labiau skiriasi. Be to, nepaisant neteisėto atvykimo atvejų mažėjimo visos ES mastu, tarptautinės apsaugos prašymų skaičius ir toliau didėjo, keturiskart viršydamas atvykimo atvejų skaičių. Ši tendencija rodo, kad prašytojai teikia prašymus ne valstybėje narėje, į kurią atvykstama pirmiausia, kad Europos Sąjungoje teikiami keli tarptautinės apsaugos prašymai ir kad reikalinga dabartinės Dublino sistemos reforma. Galiausiai 2019 m. pusė iš visų jūra neteisėtai atvykusių asmenų buvo išlaipinti po paieškos ir gelbėjimo operacijų, todėl tam tikros valstybės narės patiria ypatingą spaudimą vien dėl savo geografinės padėties.

Dėl padidėjusios prieglobsčio prašytojų, kuriems Europos Sąjungoje veikiausiai nebus suteikta tarptautinė apsauga, dalies padidėja našta, susijusi ne tik apskritai su prieglobsčio prašymų nagrinėjimu, bet ir su migrantų, kuriems nereikalinga tarptautinė apsauga, grąžinimu. Kasmet atmetama vidutiniškai 370 000 trečiųjų šalių piliečių tarptautinės apsaugos

prašymų; šiuos asmenis reikia nukreipti grąžinimo procedūrai, o tai sudaro apie 80 proc. visų kasmet priimamų sprendimų grąžinti. Todėl siekiant didesnio bendro prieglobsčio ir migracijos sistemos veiksmingumo ir suderinamumo, reikia užtikrinti, kad prieglobsčio ir grąžinimo procedūrose nebūtų spragų. Neteisėti migrantai, kuriems nereikalinga apsauga arba kurie neketina prašyti tarptautinės apsaugos, turėtų būti sparčiai nukreipiami grąžinimo procedūrai. Reikia šalinti tokias esančias procedūrinės spragas, kaip sprendimų dėl prieglobsčio ir sprendimų grąžinti priėmimas atskirais aktais ir delsimas priimti sprendimus grąžinti, atskiros teisių gynimo priemonės, procedūrų vilkinimas dėl prašytojų kaltės vien tik siekiant sutrukdyti jų grįžimui iš Sąjungos, netinkamas pagal prieglobsčio sistemą suteiktos apsaugos taikymas bei galimybė sudaryti sąlygas prašytojams pasilikti valstybių narių teritorijoje antrame ar paskesniame apeliacijos etape.

Ne mažiau svarbu kurti europietiškesnę grąžinimo sistemą. 2018 m. Komisija pateikė pasiūlymą dėl naujos redakcijos Grąžinimo direktyvos, kad pagerintų grąžinimo valdymą ir efektyvumą. To pasiūlymo tikslas – užkirsti kelią pasislėpimo ir neteisėto judėjimo atvejams ir mažinti jų skaičių, stiprinti sąsajas su prieglobsčio procedūromis, skatinti taikyti remiamas savanoriško grįžimo programas ir gerinti stebėseną bei įgyvendinimą pasitelkus nacionalines atvejų valdymo sistemas. Be procedūrinių klausimų, aptartų šiame pasiūlyme dėl Reglamento ir pasiūlyme dėl naujos redakcijos Grąžinimo direktyvos, kuriant europietiškesnę grąžinimo sistemą būtina visapusiškai įgyvendinti Europos sienų ir pakrančių apsaugos pajėgų reglamentą FRONTEX atliekant už grąžinimo operacijas atsakingos ES institucijos funkciją, taikyti visapusišką veiklos priemonę siekiant pagerinti grąžinimo atvejų valdymą, laikytis tvaraus grąžinimo ir reintegracijos strategijos plėtojant santykius su trečiosiomis šalimis dėl readmisijos, taip pat plėtoti struktūrinį aukšto lygio bendradarbiavimą vadovaujant ES grąžinimo koordinatoriui.

Atitinkamai dėl dabartinės migracijos valdymo sistemos didelė našta ir toliau tenka valstybėms narėms, į kurias atvykstama pirmiausiai, o dėl neteisėto judėjimo – ir kitų valstybių narių prieglobsčio sistemoms. Dabartinė sistema nėra pakankamai efektyvi, kad būtų sprendžiamos šios problemos. Svarbiausia, kad šiuo metu nėra jokio efektyvaus solidarumo mechanizmo ir aiškių taisyklių atgrasyti nuo neteisėto judėjimo ir šiai problemai spręsti.

Naujas paktas grindžiamas 2016–2018 m. Komisijos pasiūlymais reformuoti bendrą Europos prieglobsčio sistemą, taip pat į ją įtraukti nauji papildomi elementai, kad būtų užtikrinta būtina bendros sistemos, jungiančios visus prieglobsčio ir migracijos politikos aspektus, pusiausvyra.

Šiuo pasiūlymu, kuriuo iš dalies keičiamas 2016 m. pasiūlymas dėl Prieglobsčio procedūros reglamento¹, kartu su nauju pasiūlymu dėl Prieglobsčio ir migracijos valdymo reglamento, pasiūlymu, kuriuo nustatomas tikrinimas², pasiūlymu, kuriuo iš dalies keičiamas pasiūlymas dėl EURODAC sistemos, ir pasiūlymu, kuriuo nustatomos procedūros ir mechanizmai, skirti krizės problemoms spręsti, sukuriama teisės aktų sistema, kuria praktiškai įgyvendinamas šis visapusiškas požiūris į migracijos ir prieglobsčio valdymą.

¹ OL L [...], [...], p. [...].

² COM (2020)xxx, 2020 9 XX, Pasiūlymas dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo nustatomas trečiųjų šalių piliečių, sulaikytų neleistinai kertant išorės sienas, išlaipintų po paieškos ir gelbėjimo operacijų arba prašančių tarptautinės apsaugos sienų perėjimo punktuose, tikrinimas ir iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2019/817, Reglamentas (ES) 2019/818, Reglamentas (ES) 2017/2226, Reglamentas (ES) 2018/1240, Reglamentas (EB) Nr. 767/2008 ir Reglamentas (EB) Nr. 2019/816.

Kartu su pasiūlymu dėl Reglamento, kuriuo nustatomas tikrinimas, šiuo pasiūlymu užtikrinama, kad spragų nebūtų nė viename migracijos procedūros etape, pradedant nauju etapu iki atvykimo ir baigiant prašymo suteikti prieglobstį išnagrinėjimu, t. y. arba būtų siekiama asmenų, pripažintų turinčiais apsaugos poreikių, integracijos arba prašytojų, neturinčių teisės pasilikti Sąjungoje, grąžinimo. Etape iki atvykimo atliekamas tikrinimas, apimantis tapatybės, sveikatos ir saugumo patikrinimus atvykus, siekiant greitai nukreipti tarptautinės apsaugos prašymų nagrinėjimo procedūrai, grąžinimo procedūrai arba atsisakymo leisti atvykti procedūrai.

Siekiant labiau padėti kontroliuoti neteisėtą migraciją ir nustatyti neteisėto judėjimo atvejus, pasiūlymu, kuriuo iš dalies keičiamas 2016 m. pasiūlymas dėl naujos redakcijos EURODAC reglamento, nustatoma aiški ir nuosekli sąsaja tarp konkrečių asmenų ir jiems taikomų procedūrų. Juo taip pat remiamas naujojo Prieglobsčio ir migracijos valdymo reglamentu nustatomo solidarumo mechanizmo įgyvendinimas, nustatomi atitinkami reikalingi pakeitimai, kad EURODAC galėtų veikti sąveikumo sistemoje, ir bus padedama valstybėms narėms stebėti savanoriško grąžinimo ir reintegracijos pagalbą teikimą.

Pagaliau kartu su šiais pasiūlymais Komisija teikia pasiūlymą dėl Reglamento dėl krizinių situacijų valdymo siekiant nustatyti krizei suvaldyti reikalingas priemones. Ši krizės valdymo priemonė skirta išskirtiniams atvejams, kai trečiųjų šalių piliečių arba neteisėtai į valstybę narę atvykstančių asmenų be pilietybės antplūdis yra tokio masto ir pobūdžio, kad valstybės narės prieglobsčio, priėmimo ar grąžinimo sistema nustoja veikusi, taip pat atvejams, kai kyla neišvengiama rizika, kad tokie atvykimai gali turėti sunkių pasekmių bendros Europos prieglobsčio sistemos ir Sąjungos migracijos valdymo sistemos veikimui arba dėl kurios tampa neįmanoma šias sistemas taikyti. Reglamentu nustatomos krizinių ir *force majeure* situacijų ES migracijos ir prieglobsčio srityje valdymo procedūros, nustatomi galimi nukrypimai nuo taikomos ES prieglobsčio ir grąžinimo *acquis*, taip pat jame išdėstytos konkrečios Prieglobsčio ir migracijos valdymo reglamente numatyto solidarumo mechanizmo taikymo krizinių situacijų atvejais taisyklės.

Vykdam šią reformą siekiama spręsti klausimus, susijusius su tuo, kad valstybių narių prieglobsčio, priėmimo ir grąžinimo sistemos, nepaisant labai sustiprinto bendradarbiavimo ES lygmeniu ir ES agentūrų teikiamos paramos, tebėra daugeliu atžvilgių nesuderintos. Tai lemia veiksmingumo stoką ir to nenumatyta pasekmė yra ta, kad visoje Europoje prieglobsčio prašytojams neužtikrinamos vienodos sąlygos, o tai paskatina didelio migrantų skaičiaus judėjimą Europoje siekiant geriausių buvimo joje sąlygų ir galimybių. Šiomis aplinkybėmis Komisija pritaria jau pasiektiems preliminariems politiniams susitarimams dėl Priskyrimo reglamento, Priėmimo sąlygų direktyvos, Perkėlimo į ES sistemos reglamento ir ES prieglobsčio agentūros reglamento. Jie turėtų būti galutinai priimti kuo greičiau. Kartu su bendros Europos prieglobsčio sistemos reforma taip pat netrukus turėtų būti baigtos derybos dėl Grąžinimo direktyvos siekiant užtikrinti, kad ES taisyklėmis būtų sėkmingai užkirstas kelias pasislėpimui, teikiama savanoriško grąžinimo pagalba ir supaprastinamos administracinės ir teismo procedūros, kuriomis stiprinamas efektyvus migracijos ir prieglobsčio sistemos veikimas.

- **Pasiūlymo tikslai**

2016 m. pasiūlymo dėl Prieglobsčio procedūros reglamento tikslai tebėra aktualūs ir jų reikia siekti. Reikia nustatyti bendrą prieglobsčio procedūrą, kuri valstybėse narėse pakeistų įvairias skirtingas procedūras ir kuri būtų taikoma visiems valstybėse narėse pateiktiems prašymams. Kad būtų užtikrintas efektyvus ir kokybiškas sprendimų priėmimo procesas, taip pat reikia nustatyti paprastesnes, aiškesnes ir trumpesnes procedūras kartu su tinkamomis procedūrinėmis apsaugos ir kitomis priemonėmis, skirtomis reaguoti į piktnaudžiavimą

prieglobsčio procedūromis ir užkirsti kelią neteisėtam judėjimui. Todėl bus veiksmingiau naudojami ištekliai ir geriau užtikrinamos prašytojų teisės, asmenims, kuriems reikalinga tarptautinė apsauga, bus sudarytos sąlygos greičiau gauti tokią apsaugą ir bus užtikrintas greitas teisės likti Sąjungoje neturinčių prašytojų, kurių prašymai atmesti, grąžinimas.

Prašytojams turi būti suteiktos procedūrinės garantijos, ypač užtikrinant teisę gauti informacijos apie jų teises, pareigas ir pareigų nevykdymo pasekmes, taip pat teisę būti išklausytam per asmeninį pokalbį, teisę į vertimą žodžiu, nemokamą teisinę pagalbą ir atstovavimą. Visi šie esminiai teisingos prieglobsčio procedūros elementai, įtraukti į 2016 m. Komisijos pasiūlymą, tebėra aktualūs ir dėl jų turi susitarti teisėkūros institucijos.

Be to, taip pat reikalingos supaprastintos ir suderintos taisyklės, susijusios su saugiomis kilmės šalimis ir saugiomis trečiosiomis šalimis. EASO gali padėti teisėkūros institucijomis atlikti analizę, kad būtų gauta atnaujinta informacija apie dabartinę padėtį atitinkamose šalyse.

Atsižvelgdama į tai, Komisija nemano esant reikalinga atlikti plataus masto 2016 m. pasiūlymo, dėl kurio teisėkūros institucijos jau padarė didelę pažangą, pakeitimų. Tačiau kol kas derybose valstybės narės nepasiekė susitarimo dėl pasienio procedūros taikymo sąlygų ir kokia apimtimi tai turėtų tapti valstybių narių pareiga. Apskritai konsultacijų metu valstybės narės šį klausimą išskyrė kaip pagrindinį bendro kompromiso dėl viso pasiūlymų dokumentų rinkinio aspektą. Be to, daugelis valstybių narių pabrėžė problemas, kylančias dėl asmenų, kuriems nereikalinga tarptautinė apsauga, paskesnių prašymų ir neefektyvių apeliacinių procedūrų; šie abu klausimai labai trukdo vykdant grąžinimą. Todėl, siekiant spręsti šias konkrečias problemas, šiuo pasiūlymu daromi tiksliniai 2016 m. pasiūlymo pakeitimai, kuriais bus prisidedama įgyvendinant tikslus ir kartu su pasiūlymu dėl Reglamento, kuriuo nustatomas tikrinimas, bus užtikrinta, kad spragų nebūtų nė viename migracijos procedūros etape, pradedant atvykimu ir baigiant prašymo suteikti prieglobstį išnagrinėjimu, o kai taikoma, ir grąžinimo etape.

Dėl atvykstančių migrantų, kuriems gauti apsaugą yra maža tikimybė, padidėjusio spaudimo problemą reikia spręsti taikant naujas migracijos valdymo priemones, be kita ko, labiau suderintas procedūras, visų pirma prie išorės sienų. Šiuo tikslu nustatytas etapas iki atvykimo, kuris apima tikrinimą ir pasienio procedūrą, susijusią su prieglobsčiu ir grąžinimu. Atliekant tikrinimą, migrantai bus registruojami ir tikrinami siekiant nustatyti tapatybę bei su sveikata ir saugumu susijusią riziką. Tada migrantai bus nukreipiami atitinkamai procedūrai – prieglobsčio, atsisakymo leisti atvykti arba grąžinimo. Galiausiai bus nustatoma, ar prašymas suteikti prieglobstį turėtų būti vertinamas prašytojui nesuteikiant leidimo atvykti į valstybės narės teritoriją pagal prieglobsčio pasienio procedūrą arba įprastą prieglobsčio procedūrą. Kai taikant prieglobsčio pasienio procedūrą nustatoma, kad asmeniui nereikalinga apsauga, pradedama grąžinimo pasienio procedūra.

Bendros prieglobsčio ir grąžinimo pasienio procedūros tikslas yra sparčiai įvertinti prašymus suteikti prieglobstį, pateiktus piktnaudžiaujant padėtimi, arba prašymus suteikti prieglobstį, prie išorės sienų pateiktus prašytojų, atvykstančių iš trečiųjų šalių, kurių prašymų patenkinimo rodiklis yra mažas, siekiant greitai grąžinti tokius teisės būti Sąjungoje neturinčius asmenis. Bendra prieglobsčio ir grąžinimo pasienio procedūra yra svarbi migracijos valdymo priemonė, skirta užkirsti kelią neteisėtam atvykimui ir neteisėtam judėjimui, ypač, kai mišrius srautus sudaro didelė dalis prieglobsčio prašytojų, atvykstančių iš šalių, kurių prašymų patenkinimo rodiklis yra mažas. Tam, kad ji būtų naudojama pagal paskirtį, ją turi būti lengva įgyvendinti užtikrinant reikalingą lankstumą, kad valstybės narės galėtų ją veiksmingai įgyvendinti visapusiškai gerbdamos pagrindines teises.

Kartu pasienio procedūros taikymas apskritai būtų naudingas prieglobsčio sistemai, nes pasienyje geriau valdant prašymus suteikti prieglobstį, pateiktus piktnaudžiaujant padėtimi, ir nepriimtinius prašymus suteikti prieglobstį, šalių viduje būtų veiksmingiau nagrinėjami tikrieji atvejai.

- **Suderinamumas su toje pačioje politikos srityje galiojančiomis nuostatomis**

Šis pasiūlymas visiškai atitinka su paktu susijusias iniciatyvas, ypač pasiūlymą dėl Prieglobsčio ir migracijos valdymo reglamento, pasiūlymą dėl Reglamento, kuriuo nustatomas tikrinimas, ir iš dalies pakeistą pasiūlymą dėl naujos redakcijos EURODAC reglamento.

Užtikrinta glaudi sąsaja tarp šio pasiūlymo ir pasiūlymo dėl Reglamento, kuriuo nustatomas tikrinimas. Užbaigus tokį tikrinimą trečiųjų šalių piliečiai būtų nukreipiami prieglobsčio arba grąžinimo procedūrai ir, kai tinkama, pasienio procedūrai. Abiem atvejais nagrinėjant prašymą suteikti prieglobstį arba pradedant grąžinimo procedūras būtų atsižvelgta į tikrinimo metu surinktą informaciją.

Pasiūlymas taip pat atitinka ir papildo pasiūlymą dėl naujos redakcijos Grąžinimo direktyvos, kuriuo jau pateiktos konkrečios priemonės, skirtos geriau susieti prieglobsčio ir grąžinimo procedūras, visų pirma susijusias su sprendimo grąžinti priėmimu pasibaigus teisėto buvimo šalyje laikotarpiui, sprendimo grąžinti apskundimu priėmus galutinį sprendimą, kuriuo atmetamas tarptautinės apsaugos prašymas, ir pradėjus grąžinimo pasienio procedūrą. Šio pasiūlymo dėl Reglamento nuostatomis būtų glaudžiau susietos prieglobsčio ir grąžinimo procedūros, panaikintos esančios spragos ir dar labiau sumažinta galimybė piktnaudžiauti prieglobsčio sistema. Pateikus pasiūlymą dėl šių pakeitimų, derybos dėl grąžinimo pasienio procedūros turi vykti remiantis šiuo reglamentu.

Pasiūlymu dėl Prieglobsčio ir migracijos valdymo reglamento, kartu ir pasiūlymu dėl Reglamento, kuriuo nustatomas tikrinimas, užtikrinama, kad etapu iki atvykimo migrantai bet kuriuo metu galėtų būti perkelti ES ar galėtų pasinaudoti grąžinimo rėmimu pagal naują solidarumo mechanizmą arba, kai taikoma, būti perduoti valstybei narei, atsakingai už tarptautinės apsaugos prašymo nagrinėjimą remiantis teisės aktuose nustatytais objektyviais kriterijais. Juo taip pat užtikrinama, kad užbaigus tokį perkėlimą ES ar perdavimą perkeliančioji arba perduodančioji valstybė narė galėtų tęsti pasienio procedūrą savo teritorijoje. Šiuo pasiūlymu taip pat užtikrinamas suderinamumas su Prieglobsčio ir migracijos valdymo reglamente ir iš dalies pakeistame pasiūlyme dėl naujos redakcijos EURODAC reglamento pasiūlytu specialiu režimu, susijusiu su elgesiu su migrantais, išlaipintais po paieškos ir gelbėjimo operacijos, konkrečiai su tuo, kaip apibrėžiamos asmenų, atitinkančių perkėlimo ES kriterijus, kategorijos, ir nustatant naują tų migrantų kategoriją EURODAC sistemoje.

Galiausiai taip pat užtikrinamas suderinamumas su pasiektais preliminariais politiniais susitarimais dėl Priskyrimo reglamento, Priėmimo sąlygų direktyvos, Perkėlimo į ES sistemos reglamento ir ES prieglobsčio agentūros reglamento.

- **Suderinamumas su kitomis Sąjungos politikos sritimis**

Šis pasiūlymas atitinka visapusišką, ilgalaikį požiūrį į migracijos valdymą, įtvirtintą naujame migracijos ir prieglobsčio pakte, kuriuo siekiama, kad migracijos politika taptų santykių su trečiųjų šalių partneriais pagrindu; nustatomi veiksmingi teisėti migracijos į ES būdai; išorės sienų valdymo aspektas integruojamas į platesnio masto ES migracijos valdymo politiką; nustatomos nuoseklios, teisingos ir veiksmingos prieglobsčio ir grąžinimo procedūros; remiantis pasitikėjimu tarp valstybių narių sustiprinama Šengeno laisvo judėjimo erdvė ir

formuojamos specialios politikos kryptys, siekiant padėti trečiųjų šalių piliečiams integruotis į Europos visuomenę.

Pasiūlymu įgyvendinamas naujas paktas ir ypač tikslas iš naujo pradėti prieglobsčio sistemos reformą, kurią 2016 m. pasiūlė Komisija, *inter alia* ieškant būdų, kaip sukurti nuoseklią prieglobsčio ir grąžinimo sistemą. Šiuo požiūriu etapas iki atvykimo, t. y. etapas prieš asmeniui suteikiant leidimą atvykti į teritoriją, kurio metu atliekamas tikrinimas ir pasienio procedūra, yra skirtas įvairioms problemoms, susijusioms su visu migracijos procesu nuo pirmo atvykimo iki nukreipimo tinkamai prieglobsčio ar grąžinimo procedūrai, spręsti. Tai, be kita ko, poreikis mažinti spaudimą dėl neteisėto atvykimo ir užtikrinti tvirtas išorės sienas, mažinti tolesnį judėjimą, taip pat užtikrinti greitą ir veiksmingą grąžinimo ir readmisijos sistemą.

2. TEISINIS PAGRINDAS, SUBSIDIARUMO IR PROPORCINGUMO PRINCIPAI

• Teisinis pagrindas

Pasiūlymas grindžiamas Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 78 straipsnio 2 dalies d punktu ir 79 straipsnio 2 dalies c punktu. Jais numatyta priimti priemones, susijusias su bendromis vienodo prieglobsčio ar papildomos apsaugos statuso suteikimo ir panaikinimo procedūromis, taip pat su neteisėta migracija ir neteisėtu buvimu, įskaitant atitinkamą asmenų, neturinčių leidimo gyventi šalyje, išsiuntimą iš šalies ir repatriaciją. Pirmuoju teisiniu pagrindu taip pat buvo pagrįstas 2016 m. Komisijos pasiūlymas dėl Prieglobsčio procedūros reglamento. Būtina įtraukti pastarąjį teisinį pagrindą siekiant nustatyti konkrečias nuostatas, kuriomis reguliuojamas prieglobsčio prašytojų, kurių prašymai atmesti, grąžinimas, ypač susijusias su bendru sprendimo grąžinti priėmimu, kai jau priimtas sprendimas atmesti prašymą, bendra teisių gynimo priemone apskundžiant tokius sprendimus bei nuosekliomis prieglobsčio ir grąžinimo pasienio procedūromis.

• Skirtingos sąlygos

Pagal prie Europos Sąjungos sutarties (ES sutarties) ir SESV pridėtą Protokolą Nr. 21 dėl Airijos pozicijos dėl laisvės, saugumo ir teisingumo erdvės, Airija gali nuspręsti dalyvauti priimant ir taikant priemones, kuriomis nustatoma bendra Europos prieglobsčio sistema.

Šiuo požiūriu Airija pranešė apie savo pageidavimą dalyvauti priimant ir taikant Direktyvą 2005/85/EB ir nedalyvauti priimant Direktyvą 2013/32/ES. Todėl Direktyvos 2005/85/EB nuostatos Airijai taikomos, o dabartinės direktyvos nuostatos – ne. Airija nepranešė apie savo pageidavimą dalyvauti priimant naują Prieglobsčio procedūros reglamentą. Tačiau Airijos pozicija šiais klausimais neturi įtakos galimam jos dalyvavimui pagal Protokolą Nr. 21 taikant naują Reglamentą.

Pagal prie ES sutarties ir SESV pridėtą Protokolą Nr. 22 dėl Danijos pozicijos, Direktyva 2005/85/EB ir Direktyva 2013/32/ES Danijai nėra privalomos ir ji neturi jų taikyti. Danija taip pat nedalyvauja priimant šį reglamentą ir jis nėra jai privalomas ar taikomas.

• Subsidiarumo principas

Šio pasiūlymo tikslas yra padaryti tikslinius 2016 m. pasiūlymo dėl Prieglobsčio procedūros reglamento pakeitimus ir kartu su pasiūlymu dėl Reglamento, kuriuo nustatomas tikrinimas, užtikrinti, kad spragų nebūtų nė viename migracijos proceso etape, pradedant atvykimu ir baigiant prašymų suteikti prieglobstį nagrinėjimu, o kai taikoma, ir grąžinimo etape. Šiuo

tikslu reikia labiau suderintų procedūrų, ypač naujo etapo iki atvykimo, apimančio tikrinimą ir susijusias prieglobsčio ir grąžinimo pasienio procedūras.

Taip pat siekiama tolesnio bendros tarptautinės apsaugos suteikimo ir panaikinimo procedūros derinimo, susijusio su sprendimų dėl prieglobsčio ir sprendimų grąžinti priėmimu tuo pačiu aktu, o jeigu jie priimami atskirais aktais – jų priėmimu kartu ir vienu metu, užtikrinant tą pačią veiksmingą teisių gynimo priemonę ir galimybę leisti prašytojams pasilikti valstybių narių teritorijose antro ar paskesnio apeliacijos etapo metu. Siekiama labiau sutrukdyti migrantams vilkinti procedūras tik tam, kad jie nebūtų išsiųsti iš Sąjungos, ir piktnaudžiauti prieglobsčio sistema.

Naujoms procedūroms turi būti taikomos tos pačios taisyklės, neatsižvelgiant į tai, kuri valstybė narė jas taiko, kad būtų užtikrintas vienodas elgesys su prašytojais, trečiųjų šalių piliečiais ar asmenimis be pilietybės, kuriems jos galioja, bei jų aiškumas ir teisinis užtikrintumas asmenims. Be to, valstybės narės negali pačios nustatyti bendrų taisyklių, kuriomis bus sumažintos paskatos ieškoti palankiausios prieglobsčio valstybės ir neteisėtai judėti tarp valstybių narių. Todėl valstybės narės negali pakankamai įgyvendinti šio pasiūlymo tikslų – dėl šio reglamento apimties ir poveikio juos galima geriau pasiekti Sąjungos lygmeniu. Todėl Sąjunga privalo imtis veiksmų ir gali patvirtinti priemones, vadovaudamasi subsidarumo principu, nustatytu Europos Sąjungos sutarties 5 straipsnyje.

- **Proporcingumo principas**

Pagal Europos Sąjungos sutarties 5 straipsnyje nustatytą proporcingumo principą šiuo reglamentu neviršijama to, kas būtina jo tikslams pasiekti.

Kalbant apie siekį nustatyti naujas procedūras, ypač naują etapą iki atvykimo, apimančią tikrinimą ir nuoseklią prieglobsčio ir grąžinimo pasienio procedūrą, visais į pasiūlymą įtrauktais elementais neviršijama to, kas yra būtina tokiai bendrai procedūrai nustatyti ir sudaryti galimybes jai veikti, ją racionalizuoti ir supaprastinti, užtikrinti vienodas teises ir garantijas prašytojams ir išvengti nacionalinių procedūrų neatitikimų, kurių nepageidaujama pasekmė yra neteisėto judėjimo skatinimas.

Kad būtų supaprastintos procedūros ir padidėtų jų efektyvumas, reikia siekti tolesnio bendros tarptautinės apsaugos suteikimo ir panaikinimo procedūros derinimo, susijusio su sprendimų dėl prieglobsčio ir sprendimų grąžinti priėmimu tuo pačiu aktu, o jeigu jie priimami atskirais aktais – jų priėmimu kartu ir vienu metu, užtikrinant tą pačią veiksmingą teisių gynimo priemonę, ir suteikti galimybę teikti apeliacijas dėl sprendimų, priimtų vykdant pasienio procedūrą, tik viename veiksmingo teisių gynimo etape. Šių pokyčių tikslas – rasti pusiausvyrą tarp prašytojų teisės į veiksmingą teisių gynimo priemonę ir poreikio užtikrinti, kad prašytojai, trečiųjų šalių piliečiai ar asmenys be pilietybės nepiktnaudžiautų valstybių narių prieglobsčio sistemomis vien tik tam, kad sutrukdytų juos išsiųsti iš Sąjungos. Visgi taikomos visos apsaugos priemonės, reikalingos užtikrinti, kad niekas neliktų nuošaly ir kad visada būtų garantuojama teisė į prieglobstį.

- **Priemonės pasirinkimas**

Iš dalies pakeitus pasiūlymą, 2016 m. pasiūlyme dėl Prieglobsčio procedūros reglamento pasirinkta priemonė nesikeičia. Šiuo požiūriu nustatyta, kad nacionalinių tarptautinės apsaugos suteikimo ir panaikinimo procedūrų derinimas, kurio pasiekta taikant Direktyvą 2013/32/ES, yra nepakankamas, kad būtų sprendžiamos problemos, susijusios su taikomų procedūrų skirtumais, procedūrų terminais, taip pat prašytojų teisėmis ir procedūrinėmis

garantijomis. Tik Reglamentu, kuriuo Sąjungoje nustatoma bendra prieglobsčio tvarka ir kurio nuostatos turi būti taikomos tiesiogiai, galima užtikrinti reikalingą vienodumo ir efektyvumo laipsnį Sąjungos prieglobsčio teisėje taikant procedūrinės taisykles.

3. EX POST VERTINIMO, KONSULTACIJŲ SU SUINTERESUOTOSIOMIS ŠALIMIS IR POVEIKIO VERTINIMO REZULTATAI

• Žinių apie galiojančių teisės aktų įgyvendinimą ir taikymą rinkimas

2016 m. Komisija užsakė atlikti tyrimą, kad nustatytų, ar Prieglobsčio procedūrų direktyvos (2013/32/ES) nuostatos teisingai perkeltos į kiekvienos valstybės narės teisinę sistemą. Tyrimo metu įvertinta, ar Direktyvoje nustatytos pareigos įtrauktos į nacionalinės teisės sistemas, ar valstybės narės įvykdė reikalavimą pranešti (perkėlimo į nacionalinę teisę patikrinimas), taip pat ar nacionalinės įgyvendinimo priemonės buvo suderinamos su Direktyvos nuostatomis (atitikties patikrinimas). Vertinimo tikslais pateikta išsami ataskaita apie kiekvienos valstybės narės nacionalinės teisės aktus, į ją įtraukiant visus susijusius nacionalinės teisės aktus, kuriais prisidedama prie Direktyvos įgyvendinimo, ne tik priemonės, kuriomis Direktyva tiesiogiai perkeliama į nacionalinę teisę.

Remiantis tyrimu, apskritai dauguma valstybių narių tinkamai perkėlė Direktyvą į nacionalinę teisę. Tačiau tyrimo metu beveik visose valstybėse narėse nustatyti neviseiško arba netinkamo įgyvendinimo atvejai, susiję su asmeninio pokalbio reikalavimais, nelydimiems nepilnamečiams taikomomis garantijomis arba nagrinėjimo procedūra. Komisija sprendė šias problemas su atitinkamomis valstybėmis narėmis, taip pat ir pradėdama pažeidimo nagrinėjimo procedūras.

2019 m. Europos prieglobsčio paramos biuras (EASO) paskelbė savo leidinį „Rekomendacijos dėl prieglobsčio procedūros: veiklos standartai ir rodikliai“, kurio bendras tikslas yra teikti paramą valstybėms narėms praktiškai įgyvendinant svarbiausius Prieglobsčio procedūrų direktyvos (2013/32/ES) nuostatas. Šios rekomendacijos yra svarbus indėlis rengiant bendrus veiklos standartus ir rodiklius, kurie būtų realūs ir pasiekiami visose valstybėse narėse, taip pat gerosios patirties pavyzdžių rinkinį. Prieš parengdamas rekomendacijas EASO surinko įrodymus, ypač susijusius su apeliacijomis ir specialiomis prieglobsčio procedūromis. Taip pat EASO išleido du praktinius vadovus: „Praktinį amžiaus nustatymo vadovą“ (2018 m.) ir „Vaiko interesų apsaugos vertinimo per prieglobsčio procedūras praktinį vadovą“ (2019 m.). Be to, EASO parengė ataskaitą dėl vaikams skirtų prieglobsčio procedūrų, kurioje pabrėžiama geroji praktika ir pateikiamos rekomendacijos tokiais klausimais kaip vaiko interesų principas, apsaugos priemonės ir specialios sąlygos, susijusios su vaikais, nukreipimo mechanizmai ir darbuotojų mokymas.

Per beveik ketverius metus trukusias derybas dėl 2016 m. liepos 13 d. pateikto Komisijos pasiūlymo dėl Prieglobsčio procedūros reglamento taip pat surinkta svarbi informacija, susijusi su valstybių narių prieglobsčio sistemomis ir valstybių narių bei Europos Parlamento pozicijomis. 2018 m. gegužės 22 d. Europos Parlamentas priėmė poziciją dėl šio pasiūlymo. Nepaisant didelės pažangos, padarytos rengiant tekstą, Taryba negalėjo patvirtinti bendro požiūrio daugiausia dėl nesutarimų, susijusių su pasienio procedūra. Be to, Taryba nepriėmė pozicijos dėl Komisijos pasiūlyto Europos saugių kilmės šalių sąrašo. Taip pat Taryba svarstė, ar į siūlomą reglamentą turi būti įtrauktas Europos saugių trečiųjų šalių sąrašas, tačiau nepriėmė pozicijos.

Dėl paspartintų ir pasienio procedūrų taikymo 2016 m. Komisija pasiūlė nustatyti, kad paspartinta nagrinėjimo procedūra būtų privaloma tam tikrais atvejais, nustatant konkrečias

taisykles dėl galimybės ją taikyti nelydimiems nepilnamečiams. 2016 m. Komisija pasiūlė neprivalomą pasienio procedūrą. Europos Parlamentas pritarė, kad paspartinta procedūra turi būti privaloma tam tikrais atvejais, bet labiau ribotais atvejais, nei pasiūlė Komisija, ypač nesusijusiais su nelydimais nepilnamečiais. Taip pat Europos Parlamentas nepritarė, kad nelydimiems nepilnamečiams būtų taikoma pasienio procedūra. Taryba buvo linkusi išplėsti atvejų, kai galima taikyti paspartintą procedūrą, skaičių, įskaitant atvejus, susijusius su nelydimais nepilnamečiais. Dėl pasienio procedūros Tarybos nuomonė išsiskyrė, ar ji turi būti privaloma, bent tam tikra apimtimi. Valstybės narės, pritariančios prievolei taikyti pasienio procedūrą, nurodė, kad tai – svarbi migracijos valdymo priemonė, ypač kai didelė dalis prieglobsčio prašytojų atvyksta iš šalių, kurių piliečių prašymų suteikti prieglobstį patenkinimo rodiklis yra žemas. Todėl taikant pasienio procedūrą, ypač dėl greitesnės grąžinimo procedūros ir tvirtesnių sąsajų tarp prieglobsčio ir grąžinimo gali padidėti galimybė per trumpą laiką nuo atvykimo sėkmingai grąžinti migrantus tiesiai nuo išorės sienų, taip pat sumažinti prašytojų pasislėpimo pavojų arba jų neteisėto judėjimo riziką. Valstybės narės, kurios derybų metu skeptiškai vertino prievolę taikyti pasienio procedūrą, nurodė kai kurias problemas, susijusias su sistemingu tokių procedūrų taikymu, kaip antai sunkumai greitai įvertinti, ar prašytojas galėtų būti tikrinamas pagal pasienio procedūrą ir ar tuo tarpu reikia laikyti prašytoją pasienyje; apeliacinės procedūros, kurios užtrunka per ilgai, ir todėl pasienio procedūros užbaigimo terminas baigiasi prieš priimant sprendimą dėl prašymo; svarbių investicijų ir išteklių (infrastruktūros, darbuotojų ir įrangos) poreikis, taip pat ribotas pasienio procedūros aktualumas tais atvejais, kai nėra galimybės grąžinti prašytoją, kurio prašymas atmestas.

2018 m. pasiūlyme dėl naujos redakcijos Gražinimo direktyvos Komisija pasiūlė, kad valstybės narės priimtų sprendimą grąžinti iškart po sprendimo dėl trečiosios šalies piliečio teisėto buvimo šalyje pabaigos, ypač sprendimo atmesti tarptautinės apsaugos prašymą. Tuo pačiu pasiūlymu taip pat nustatyta grąžinimo pasienio procedūra, taikoma trečiųjų šalių piliečiams, kurių tarptautinės apsaugos prašymai buvo atmesti pagal prieglobsčio pasienio procedūrą. Nors Europos Parlamentas dar nepriėmė pozicijos dėl Komisijos pasiūlymo, 2019 m. gegužės mėn. Taryba pasiekė dalinį susitarimą dėl bendro požiūrio, apimančio visus pasiūlymo elementus, išskyrus grąžinimo pasienio procedūrą, visų pirma dėl jos sąsajų su prieglobsčio pasienio procedūra, numatyta 2016 m. pasiūlyme dėl Prieglobsčio procedūros reglamento, dėl kurio nepavyko susitarti.

Siekdama sumažinti galimybes piktnaudžiauti prieglobsčio sistema, 2016 m. dėl teisės į veiksmingą teisių gynimo priemonę Komisija pasiūlė, kad antras ar paskesni apeliacijos teisme etapai neturėtų automatinio stabdomojo poveikio, jeigu teismas nenusprendžia kitaip veikdamas *ex officio* arba prašytojo prašymu. Savo ataskaitoje Europos Parlamentas pritarė šiai nuostatai, o Taryba laikėsi nuomonės, kad ES teisės reguliuojama prieglobsčio procedūra turi pasibaigti priėmus sprendimą pirmosios instancijos apeliaciniame teisme. Komisija taip pat pasiūlė nustatyti suderintus terminus, per kuriuos prašytojai turi pateikti apeliacijas pirmosios instancijos teismams, taip pat terminus, per kuriuos teismai turi priimti sprendimus dėl apeliacijų. Europos Parlamentas sutiko su terminais, per kuriuos prašytojai turi pateikti apeliacijas, bet negalėjo pritarti, kad būtų nustatyti terminai, per kuriuos teismai turi priimti sprendimą. Taryba palankiai įvertino pasiūlymą, kad laikotarpiai, per kuriuos prašytojai turi pateikti apeliacijas, būtų nustatyti nacionalinėje teisėje, o ne derinami Europos lygmeniu, ir negalėjo pritarti tam, kad būtų nustatyti terminai, per kuriuos teismai turi priimti sprendimą. Visgi Taryba neprieštaravo, kad tokie terminai būtų nustatyti nacionaliniu lygmeniu.

- **Konsultacijos su suinteresuotosiomis šalimis**

Komisija ne kartą konsultavosi su valstybėmis narėmis, Europos Parlamentu ir suinteresuotosiomis šalimis, kad sužinotų jų nuomonę apie naują migracijos ir prieglobsčio paktą. Tuo pat metu pirmininkavusios valstybės narės Rumunija, Suomija ir Kroatija rengė strateginio ir techninio pobūdžio susitikimus dėl įvairių būsimos migracijos politikos aspektų, įskaitant prieglobstį, grąžinimą, santykius su trečiosiomis šalimis dėl readmisijos ir reintegracijos. Šių konsultacijų metu pritarta Europos prieglobsčio ir migracijos politikos atnaujinimui, kad būtų skubiai pašalinti bendros Europos prieglobsčio sistemos (BEPS) trūkumai, padidintas grąžinimo procedūrų efektyvumas ir nustatyta tikra Europos grąžinimo sistema, sustiprinti mūsų santykiai su trečiosiomis šalimis dėl readmisijos ir užtikrinta tvari migrantų reintegracija po jų grąžinimo į kilmės šalis.

Prieš patvirtinant naują migracijos ir prieglobsčio paktą, Komisija nuolat dalyvavo intensyviose konsultacijose su Europos Parlamentu. Per 100 pirmųjų savo darbų dienų, o neseniai ir prieš pakto pateikimą Komisija taip pat surengė du intensyvių vizitų ir dvišalių konsultacijų su kiekviena valstybe nare atskirai etapus. Valstybės narės ir Europos Parlamentas pritarė, kad reikia siekti pažangos šalinant dabartinės sistemos trūkumus, reikia naujos sistemos, kurioje būtų teisingai dalijamasi atsakomybe ir prie kurios galėtų prisidėti visos valstybės narės, reikia užtikrinti patikimą sienų apsaugą ir pagarbą pagrindinėms teisėms atsižvelgiant į visus ES migracijos politikos aspektus, taip pat pripažinti migracijos išorės aspektui, įskaitant teisėtus ir saugius migracijos į ES būdus, tenkančią svarbą ir tobulinti grąžinimo procedūras.

Suomijai pirmininkaujant Europos Sąjungos Tarybai įvairiuose Tarybos forumuose, įskaitant 2019 m. spalio 24–25 d. Helsinkyje vykusią Tamperės 2.0 konferenciją ir 2019 m. lapkričio 6–7 d. Vienoje vykusį Zalcburgo forumą, buvo surengti keli praktiniai seminarai ir diskusijos, kurių metu valstybės narės pritarė Europos Komisijos ketinimui iš naujo pradėti Dublino reformą, kad būtų nustatytos naujos solidarumo formos, prie kurių turėtų prisidėti visos valstybės narės. Valstybės narės pabrėžė, kad solidarumo priemonės turi tapti reformuotos sistemos dalimi, tačiau jos turi būti taikomos kartu su atsakomybės priemonėmis. Be to, jos pabrėžė, kad reikia skubiai kovoti su neteisėtu judėjimu Europos Sąjungoje, taip pat užtikrinti asmenų, kuriems nereikalinga tarptautinė apsauga, grąžinimo vykdymą. Europos Parlamentas ne sykį pabrėžė, kad reikia užtikrinti pakankamą šeimų su vaikais apsaugą ir ypatingai rūpintis nelydimais nepilnamečiais. Komisijos narė Y. Johansson surengė kelias tikslines konsultacijas su tarptautinėmis organizacijomis, pilietinės visuomenės organizacijomis, susijusiomis valstybių narių vietos nevyriausybinėmis organizacijomis, socialiniais ir ekonominiais partneriais. Per šį konsultavimosi procesą pateikta konkrečių rekomendacijų dėl poreikio toliau formuoti bendrą požiūrį į vaikams skirtus standartus, remiantis 2017 m. Komunikatu dėl vaikų migrantų apsaugos³. Per EASO įsteigto konsultacinio forumo darbo procesą taip pat konsultuotasi su pilietine visuomene tokiomis temomis kaip pradiniai prieglobsčio procedūros etapai (2019 m.).

Komisija taip pat atsižvelgė į konkrečias nacionalinių ir vietos valdžios institucijų⁴, nevyriausybinių ir tarptautinių organizacijų, pvz., Jungtinių Tautų vyriausiojo pabėgėlių

³ Pagal iniciatyvą dėl vaikų migrantų paraginta, vadovaujantis bendru požiūriu, spręsti dingusių (nelydimų ir atskirtų) vaikų problemą, sukurti veiksmingas prekybos vaikais rizikos mažinimo priemonės ir patvirtinti vaikams taikomų prieglobsčio procedūrų standartus.

⁴ Pavyzdžiui, 2019 m. lapkričio 25 d. Berlyno veiksmų planas dėl naujos Europos prieglobsčio politikos, kurį pasirašė 33 organizacijos ir savivaldybės.

reikalų komisaro biuro (UNHCR)⁵, Tarptautinės migracijos organizacijos (TMO)⁶, taip pat ekspertų grupių ir akademinės bendruomenės rekomendacijas, kaip numatyti migracijos politikos atnaujinimą ir spręsti dabartines migracijos problemas kartu užtikrinant žmogaus teisių standartus. Jų nuomone, naujai pradėdant šią reformą reikėtų peržiūrėti tam tikras atsakomybės nustatymo taisykles ir numatyti privalomo solidarumo mechanizmą, taikytiną ir dėl asmenų, išlaipinamų po paieškos ir gelbėjimo operacijos. Nevyriausybinių organizacijų taip pat patarė bendrai susitarti dėl atsakomybės pasidalijimo tarp valstybių narių ir paragino į peržiūrėtą Dublino taisykles įtraukti nuolatinį perkėlimo Europos Sąjungoje mechanizmą⁷.

Komisija taip pat atsižvelgė į Europos migracijos tinklo atsakymus ir tyrimus⁸, kurie pradėti Europos migracijos tinklo iniciatyva ir kuriuos vykdant per pastaruosius metus atlikti keli specializuoti tyrimai ir teiktos *ad hoc* užklauskos.

Įrodymais grindžiamos politikos rengimas

Komisija palankiai vertina įrodymais grindžiamą politikos formavimą ir daro nuorodą į atskirą dokumentą (XXX), kuriame pateikiami susiję duomenys ir informacija, pagrindžiantys siūlomą požiūrį į įvairias nuo 2016 m. nustatytas problemas, siekiant užbaigti BEPS reformą ir sustiprinti Europos grąžinimo teisinę sistemą.

- **Pagrindinės teisės**

Šiuo pasiūlymu gerbiamos pagrindinės teisės ir laikomasi principų, pripažintų, visų pirma, Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijoje, taip pat įsipareigojimų, kylančių iš tarptautinės teisės, ypač Ženevos konvencijos dėl pabėgėlių statuso, Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos, Tarptautinio pilietinių ir politinių teisių pakto, Jungtinių Tautų konvencijos prieš kankinimą ir Jungtinių Tautų vaiko teisių konvencijos.

Teisė į laisvę ir judėjimo laisvė yra apsaugotos, turint omenyje, kad sulaikymas, jeigu taikomas vykdant pasienio procedūrą, pagal Priėmimo sąlygų direktyvą ir Grąžinimo direktyvą būtų pagrįstas tik konkrečiais tose direktyvose aiškiai numatytais pagrindais, kai įrodoma, kad, atsižvelgiant į kiekvieno atvejo, kuris turi būti peržiūrimas teisme, individualų vertinimą, jis yra reikalingas ir proporcingas ir kad tai kraštutinė priemonė, jeigu efektyviai negali būti taikomos kitos švelnesnės alternatyvios priemonės.

Pasiūlymu užtikrinama, kad visada būtų apsaugomi vaikų interesai, ypač paprastai netaikant pasienio procedūros nelydimų nepilnamečių ir šeimų su jaunesniais nei 12 metų vaikais atveju, kai jie nėra dėl rimtų priežasčių laikomi keliančiais grėsmę valstybės narės nacionaliniam saugumui arba viešajai tvarkai, arba prašytojas pagal nacionalinės teisės aktus buvo prievarta išsiųstas dėl rimtų priežasčių, susijusių su visuomenės saugumu arba viešąja tvarka.

⁵ 2020 m. sausio mėn. UNHCR rekomendacijos dėl Europos Komisijos pasiūlyto migracijos ir prieglobsčio pakto.

⁶ 2020 m. vasario mėn. TMO rekomendacijos dėl naujo Europos Sąjungos migracijos ir prieglobsčio pakto.

⁷ CEPS projekto ataskaita „Paieškos ir gelbėjimo, išlaipinimo ir perkėlimo ES tvarka Viduržemio jūros regione. Atsakomybės vengimas?“ (anglų k. *Search and rescue, disembarkation and relocation arrangements in the Mediterranean. Sailing Away from Responsibility?*), 2019 m. birželio mėn.

⁸ Visi Europos migracijos tinklo tyrimai ir ataskaitos skelbiami adresu https://ec.europa.eu/home-affairs/what-we-do/networks/european_migration_network_en.

Teisė į veiksmingą teisių gynimo priemonę yra tinkamai užtikrinta, nes teisė pasilikti apeliacijos tikslais prašytojui automatiškai neturėtų būti suteikiama tik šiame reglamente nustatytais ribotais atvejais, kai prašymai gali būti nepagrįsti.

Užtikrinama, kad būtų laikomasi *negrąžinimo* principo, nes pasiūlyme numatyta, kad visos sprendimo grąžinti pasekmės sustabdomos, kol prašytojas turi teisę pasilikti arba jam leidžiama pasilikti tarptautinės apsaugos prašymo nagrinėjimo tikslais. Be to, vadovaujantis Gražinimo direktyvos nuostatomis, negražinimo principo privaloma laikytis visuose grąžinimo procedūrų etapuose, ir pateikus apeliacijas dėl sprendimų grąžinti automatiškai sustabdomas sprendimų, dėl kurių kyla to principo pažeidimo rizika, vykdymo užtikrinimas.

4. POVEIKIS BIUDŽETUI

Šiuo pasiūlymu nesukuriama jokios finansinės ar administracinės naštos Sąjungai. Todėl jis neturi poveikio Sąjungos biudžetui. Valstybės narės galės panaudoti lėšas, pagal nacionalines programas skirtas iš dabartinio Prieglobsčio, migracijos ir integracijos fondo ir naujo Prieglobsčio ir migracijos fondo, kad paremtų reikalingas investicijas į infrastruktūrą, naudojamą pasienio procedūrai. EASO ir FRONTEX, veikdami pagal savo atitinkamus įgaliojimus, gali paremti valstybes nares tuo pačiu tikslu skirdamos darbuotojus.

- **Stebėseną, vertinimą ir ataskaitų teikimo tvarka**

Komisija Prieglobsčio procedūros reglamento taikymo ataskaitą Europos Parlamentui ir Tarybai pateikia per dvejus metus nuo jo įsigaliojimo ir vėliau kas penkerius metus. Valstybės narės privalo Komisijai ir Europos Sąjungos prieglobsčio agentūrai atsiųsti šiai ataskaitai parengti būtina informaciją. Agentūra taip pat stebės, kaip valstybės narės laikosi šio reglamento, taikydama stebėjimo tvarką, kurią Komisija pasiūlė nustatyti persvarstydamą Agentūros įgaliojimus⁹.

- **Išsamus konkrečių pasiūlymo nuostatų paaiškinimas**

Šio pasiūlymo tikslas yra padaryti tikslinius 2016 m. Komisijos pasiūlymo dėl Prieglobsčio procedūros reglamento pakeitimus ir kartu su pasiūlymu dėl Reglamento, kuriuo nustatomas tikrinimas, pasiūlymu, kuriuo iš dalies keičiama Gražinimo direktyva, užtikrinti, kad spragų nebūtų nė viename migracijos proceso etape, pradedant atvykimu ir baigiant prašymų suteikti prieglobstį išnagrinėjimu ir tarptautinės apsaugos suteikimu, arba, kai taikoma, asmenų, kuriems nereikalinga tarptautinė apsauga, grąžinimu.

1. Naujas etapas iki atvykimo

Dėl atvykstančių mišrių srautų, kurių didelę dalį sudaro prašytojai, kurių tarptautinės apsaugos prašymų patenkinimo rodiklis yra žemas, padidėjusio spaudimo problemą reikia spręsti taikant naujas ir veiksmingas migracijos valdymo priemones, tarp jų labiau suderintas procedūras, ypač prie išorės sienų, kad būtų užtikrintas greitas migrantų tapatybės nustatymas, jų nukreipimas tinkamai procedūrai ir spartus jų prašymų nagrinėjimas. Šiuo tikslu nustatytas naujas etapas iki atvykimo, kuris apima [COM (2020)xxx *final*] numatytą tikrinimą, geriau išplėtotą paspartintą procedūrą ir pasienio procedūrą, susijusią su prieglobsčiu ir grąžinimu.

Kaip išsamiai paaiškinta pirmiau, viena vertus, šiuo tikslu siekiama didesnio pasienio procedūros lankstumo ir lygiai taip pat didesnio praktinio jos veiksmingumo valstybėms

⁹ COM(2016) 271 *final*.

narėms ją pritaikant prie praktinės patirties ir faktinių srautų pagrindiniuose migracijos maršrutuose. Tai apima papildomų jos taikymo pagrindų nustatymą ir tokios procedūros ilgiausios trukmės pratęsimą. Taikydamos tokią veiksmingesnę pasienio procedūrą, prieglobsčio ir migracijos institucijos galės vidaus teritorijoje veiksmingiau išnagrinėti tikruosius prašymus, greičiau priimti sprendimus ir tokiu būdu prisidėti prie geresnio ir patikimesnio prieglobsčio ir grąžinimo politikos veikimo visapusiškai gerbiant pagrindines teises. Kita vertus, į privalomojo pobūdžio pasienio procedūros taikymą tam tikrų kategorijų prašytojams reikia žvelgti plačiau atsižvelgiant į bendrą Komisijos pakte ir pridedamuose pasiūlymuose, taip pat dar nepatvirtintuose pasiūlymuose pateiktų priemonių rinkinį. Šiuo požiūriu reikia atsižvelgti ir į praktinę patirtį. Visų pirma, kriterijai, taikomi vertinant, ar prašymas turi būti nagrinėjamas pagal pasienio procedūrą, turi būti praktiškai lengvai ir greitai pritaikomi. Galiausiai taip pat nereikia pamiršti, kad kai kurie asmenys, kurių prašymai suteikti prieglobstį buvo atmesti, bent artimiausiu metu nebus grąžinti dėl nepakankamo trečiųjų šalių bendradarbiavimo.

Pasienio procedūrą lengviau taikyti, jeigu nuo pat pradžių (atvykimo momentu, tikrinimo metu) remiantis objektyviais kriterijais galima daryti išvadą, ar asmeniui ji turėtų būti taikoma.

Taip pat svarbu išaiškinti, nuo kada pradėdama taikyti prieglobsčio pasienio procedūra. Štai kodėl iš dalies pakeisti 26 ir 27 straipsniai, siekiant išaiškinti, kad valstybės narės turi užregistruoti prašymą suteikti prieglobstį, kai tik baigiamas tikrinimas. Tai neturi įtakos asmens teisei atvykus į valstybės narės teritoriją iškart pateikti prašymą suteikti prieglobstį, tai tik reiškia, kad to asmens prašymas turi būti užregistruotas iškart pabaigus tikrinimą ir turint informacijos, kad būtų galima nuspręsti, ar taikyti pasienio procedūrą.

2. Prieglobsčio pasienio procedūros taikymo sritis: nustatoma, kam gali, o kam turėtų būti taikoma pasienio procedūra

– Pirma, naujose 41 straipsnio 1 ir 2 dalyse išaiškinama, kad taikant pasienio procedūrą gali būti nagrinėjami tik prašymai, kuriuos pateikusiems prašytojams dar nebuvo leista atvykti į valstybės narės teritoriją, kai nėra tenkinamos atvykimo sąlygos pagal Šengeno sienų kodeksą. Pagal Reglamentą (ES) Nr. XXX/XXX [Tikrinimo reglamentas] atlikus tikrinimą, kai prašymai buvo pateikti išorės sienos parėjimo punkte arba tranzito zonoje, pasienio procedūra bus vykdoma po laikino sulaikymo, susijusio su neteisėtu išorės sienos kirtimu, arba po išlaipinimo po paieškos ir gelbėjimo operacijos.

– Per pasienio procedūrą sprendimai gali būti priimami tik dėl prašymo priimtumo arba dėl prašymo iš esmės, kai prašymas nagrinėjamas pagal paspartintą procedūrą. Tai, be kita ko, suteikia galimybę atlikti pasienio procedūrą, kai valstybė narė gali laikyti trečiąją šalį prašytojui „saugia kilmės šalimi“ arba „saugia trečiąja šalimi“; tokiais atvejais reikia išsamesnio prašytojo padėties vertinimo. Todėl įtrauktas naujas paspartinimo pagrindas, paremtas objektyvesniais ir lengvai taikomais kriterijais, pagal kuriuos valstybė narė paspartina prašytojų iš trečiųjų šalių, kurių piliečių prašymų patenkinimo rodiklis, palyginti su bendru tos šalies piliečių atžvilgiu priimtų sprendimų dėl prieglobsčio skaičiumi, remiantis Sąjungos vidurkiu, nustatytu pagal naujausius turimus Eurostato metinius duomenis, yra mažesnis nei 20 proc., prašymų nagrinėjimą. Ši procentinė dalis pagrindžiama reikšmingu prašytojų, atvykstančių iš šalių, kurių piliečių prašymų patenkinimo rodiklis yra mažas (mažesnis nei 20 proc.), prašymų skaičiaus padidėjimu, taigi, ir poreikiu nustatyti

veiksmingas procedūras, skirtas nagrinėti tiems prašymams, kurie veikiausiai yra nepagrįsti.

- Remiantis 41 straipsnio 7 dalimi, taikydamos prieglobsčio pasienio procedūrą, valstybės narės taip pat gali vykdyti už prašymo nagrinėjimą atsakingos valstybės narės nustatymo procedūrą.
- Naujoje 41 straipsnio 6 dalyje išaiškinama, kad prašytojams, kuriems taikytina prieglobsčio pasienio procedūra, neturi būti leidžiama atvykti į valstybės narės teritoriją.
- **Valstybių narių pareiga tam tikrais atvejais taikyti prieglobsčio pasienio procedūrą.** Nauja 41 straipsnio 3 dalimi valstybės narės įpareigojamos neteisėto atvykimo atvejais taikyti pasienio procedūrą prie išorės sienos arba išlaipinus asmenį po paieškos ir gelbėjimo operacijos, jeigu taikomas vienas iš šių pagrindų: 1) prašytojas kelia pavojų nacionaliniam saugumui arba viešajai tvarkai, 2) prašytojas suklaidino valdžios institucijas pateikdamas melagingą informaciją ar suklastotus dokumentus arba nepateikdamas svarbios informacijos ar dokumentų, susijusių su jo tapatybe ar pilietybe, kurie galėjo neigimai paveikti sprendimą, 3) prašytojas yra iš trečiosios šalies, kurios piliečių prašymų suteikti prieglobstį patenkinimo rodiklis, palyginti su bendru sprendimų dėl prieglobsčio skaičiumi, yra mažesnis nei 20 proc.
- **Pareigos vykdyti prieglobsčio pasienio procedūrą išimtis.** Pagal naujas kartu taikomas 41 straipsnio 3 ir 5 dalis nelydimiems nepilnamečiams bei jaunesniems nei 12 metų nepilnamečiams ir jų šeimos nariams pasienio procedūra taikytina, tik jeigu jie laikomi keliančiais grėsmę valstybės narės nacionaliniam saugumui ar viešajai tvarkai. Nauja 41 straipsnio 4 dalimi valstybės narės taip pat atleidžiamos nuo pareigos vykdyti prieglobsčio pasienio procedūrą tais atvejais, kai iš pat pradžių yra mažai tikėtina, kad priėmus sprendimą atmesti prašymą suteikti prieglobstį asmenų readmisija bus sėkminga. Išimtis bus taikoma tų trečiųjų šalių, dėl kurių valstybė narė pateikė Komisijai pranešimą vadovaudamasi Vizų kodekso 25a straipsnio 3 dalimi, piliečiams. Toks pranešimas gali būti pateikiamas, kai valstybė narė susiduria su esminėmis ir nuolatinėmis praktinėmis problemomis bendradarbiaujant su atitinkama trečiąja šalimi neteisėtų migrantų readmisijos klausimais. 41 straipsnio 4 dalyje išsamiau nurodyti atvejai ir taikytinos procedūros, kada valstybės narės gali toliau taikyti šią išimtį arba kada jos turi liautis ją taikiusios ir todėl atitinkamos trečiosios šalies piliečiams yra taikoma pasienio procedūra.
- **Prieglobsčio pasienio procedūros trukmė.** Naujoje 41 straipsnio 11 dalyje nurodyta, kad pasienio procedūros ilgiausia trukmė yra 12 savaičių nuo prašymo registravimo pirmą kartą. Nukrypstant nuo įprasto 10 dienų prašymo pateikimo termino, prašymas pateikiamas ne vėliau kaip per penkias dienas nuo tokios registracijos arba, jeigu prašytojas buvo perkeltas pagal Prieglobsčio ir migracijos valdymo reglamento [x] straipsnį, per penkias dienas nuo to momento, kai prašytojas įrodo savo tapatybę atsakingos valstybės narės kompetentingoms valdžios institucijoms (nauja 41 straipsnio 10 dalis). Šis nukrypimas pagrindžiamas tuo, kad šiais atvejais prašytojui nebuvo leista atvykti į teritoriją, ir neturi būti leidžiama delsti pateikti prašymą siekiant vilkinti pasienio procedūrą ir praleisti atitinkamą 12 savaičių terminą.
- **Prieglobsčio pasienio procedūros metu suteikiamos garantijos.** Naujose 41 straipsnio 5 ir 9 dalyse nurodyti atvejai, kada prieglobsčio pasienio procedūra netaikoma. Nelydimiems nepilnamečiams ir šeimoms su jaunesniais nei 12 metų vaikais pasienio procedūra gali būti taikoma tik dėl priežasčių, susijusių su

nacionaliniu saugumu ar viešąja tvarka, konkrečiai kai nelydimas nepilnametis, o šeimų atveju – bet kuris šeimos narys yra laikomas keliančiu grėsmę valstybės narės nacionaliniam saugumui ar viešajai tvarkai arba pagal nacionalinės teisės aktus buvo prievarta išsiųstas dėl rimtų priežasčių, susijusių su visuomenės saugumu arba viešąja tvarka. Remiantis nauja 41 straipsnio 9 dalimi, valstybės narės netaiko arba liaujasi taikiusios pasienio procedūrą tam tikrais atvejais, įskaitant atvejus, kai netenkinamos arba nebetenkinamos pasienio procedūros taikymo sąlygos, kai prašytojams, turintiems specialių procesinių poreikių, negali būti suteikta reikalinga parama, kai esama medicininių priežasčių netaikyti pasienio procedūros, kai pagal Priėmimo sąlygų direktyvą negali būti įvykdytos sulaikymo sąlygos ir pasienio procedūra negali būti taikoma nesulaikius asmens. Kai pasienio procedūra netaikoma arba nebetaikoma, prašytojui suteikiamas leidimas atvykti į valstybės narės teritoriją, o jo prašymas nagrinėjamas pagal taikytiną prieglobsčio procedūrą (įskaitant ir paspartintą procedūrą, jeigu taikoma).

- **Prašytojų, kuriems taikoma prieglobsčio pasienio procedūra, buvimo vieta.** Nauja 41 straipsnio 15 dalimi suteikiama galimybė apgyvendinti prašytojus, kuriems taikytina pasienio procedūra, ne tik prie išorės sienų ar tranzito zonoje, bet ir netoliese.
- Tačiau tam, kad būtų taikoma pasienio procedūra, valstybės narės neturi pasirūpinti reikalingomis patalpomis prie kiekvieno sienos perėjimo punkto ar kiekvieno išorės sienos ruožo, kur migrantai gali būti laikinai sulaikyti ar išlaipinti. Jos gali pasirinkti vietas, kuriose tuo tikslu bet kur prie išorės sienos ar šalia jos būtų įrengtos reikalingos patalpos, ir perduoti prašymus, kuriems taikoma pasienio procedūra, nagrinėti tose vietovėse, neatsižvelgiant į tai, kur iš pradžių buvo pateiktas prašymas suteikti prieglobstį. Tačiau, kad būtų išvengta per daug prašytojų perdavimo atvejų, užimančių per daug laiko, tuo tikslu valstybės narės turi siekti įrengti reikalingas patalpas ten, kuri tikimasi sulaukti daugiausiai prašymų, patenkančių į pasienio procedūros taikymo sritį.
- Kai tose vietovėse viršijami veiklos pajėgumai, valstybės narės, siekdamos išnagrinėti prašytojų, kuriems taikoma pasienio procedūra, prašymus, gali laikinai ir kuo trumpiau apgyvendinti prašytojus kitose savo teritorijos vietovėse. Ši išimtis taikytina tik tose vietovėse laikinai viršijus veiklos pajėgumus, nes, atsižvelgdamos į numatomą prašymų skaičių, valstybės narės turi siekti tose vietovėse užtikrinti pakankamus pajėgumus.
- **Nauja grąžinimo vykdymo pasienio procedūra.** Nauju 41a straipsniu nustatoma grąžinimo vykdymo pasienio procedūra, pakeičianti grąžinimo pasienio procedūrą, numatytą 2018 m. pasiūlyme dėl naujos redakcijos Grąžinimo direktyvos. Grąžinimo vykdymo pasienio procedūra taikoma prašytojams, trečiųjų šalių piliečiams ar asmenims be pilietybės, kurių prašymai buvo atmesti taikant prieglobsčio pasienio procedūrą. Asmenims, kuriems taikoma ši procedūra, neleidžiama atvykti į valstybės narės teritoriją ir jie turi būti laikomi prie išorės sienų, šalia jų arba tranzito zonose; tačiau kai valstybės narės negali jų laikyti tokiose vietovėse, jos gali panaudoti kitas vietas savo teritorijoje. Trečiųjų šalių piliečiams ir asmenims be pilietybės, kuriems taikoma procedūra, gali būti nustatytas ne ilgesnis kaip 15 dienų savanoriško išvykimo laikotarpis, paliekant galimybę savanoriškai įvykdyti prievolę sugrįžti, bet kuriuo metu išvykstant iš pasienio teritorijos ar tranzito zonos. Taip sumažėtų neteisėtai šalyje esančių trečiųjų šalių piliečių, kuriems taikoma grąžinimo vykdymo pasienio procedūra, neteisėto atvykimo ir judėjimo rizika, netrukdam jiems savanoriškai grįžti ir, jeigu leidžiama pagal nacionalinę teisę, gauti logistinę,

finansinę ar kitokią paramą. Gražinimo vykdymo pasienio procedūra negali trukti ilgiau nei 12 savaičių skaičiuojant nuo dienos, kai atitinkamas asmuo netenka teisės būti ir jam nebeleidžiama pasilikti, t. y. kai teismas atmeta prašytojo, prašančio suteikti teisę pasilikti, prašymą. Šis laikotarpis neįskaičiuojamas į laikotarpį, nustatytą pasienio procedūrai, skirtai tarptautinės apsaugos prašymų nagrinėjimui. Siekiant palengvinti ir užtikrinti grįžimą, individualiais atvejais neteisėtai šalyje esantys trečiųjų šalių piliečiai gali būti sulaikomi visam šiam ar trumpesniam laikotarpiui; taikomos Gražinimo direktyvoje nustatytos procedūrinės apsaugos priemonės ir garantijos. Trečiųjų šalių piliečiai, kurie jau buvo sulaikyti (taikant visas apsaugos priemones, numatytas Priėmimo sąlygų direktyvoje) nagrinėjant tarptautinės apsaugos prašymą pagal prieglobsčio pasienio procedūrą, gali būti laikomi neteisėto atvykimo prevencijos ir gražinimo vykdymo tikslais. Kitais atvejais, kai trečiųjų šalių piliečiai nebuvo sulaikyti per prieglobsčio pasienio procedūrą, jie gali būti sulaikomi tam pačiam ilgiausiam laikotarpiui, jeigu įvykdomos naujos redakcijos Gražinimo direktyvoje nustatytos sulaikymo sąlygos (kyla pasislėpimo pavojus, atitinkamas asmuo vengia pasirengimo gražinimo arba išsiuntimo procesui arba jam trukdo, asmuo kelia grėsmę viešajai politikai, visuomenės saugumui arba nacionaliniam saugumui). Tačiau Gražinimo direktyvos 15 straipsnio 5 ir 6 dalyse nustatytas ilgiausias sulaikymo laikotarpis (ne daugiau kaip 6 mėnesiai; tam tikromis aplinkybėmis šis laikotarpis gali būti papildomai pratęstas iki 12 mėnesių) nesikeičia, todėl galimo sulaikymo per gražinimo vykdymo pasienio procedūrą laikotarpis įtraukiamas į tą terminą.

- **Pasienio procedūros nutraukimas ir teisė atvykti į teritoriją.** Tai atvejais, kai pasibaigus pasienio procedūros užbaigimo terminui prieglobsčio procedūra dar tęsiama, prašytojui leidžiama atvykti į valstybės narės teritoriją, kad būtų baigta prieglobsčio procedūra. Leidimas atvykti nesuteikiamas, kai prašytojas nebeturi teisės ir leidimo pasilikti. Jeigu sprendimas gražinti jau buvo priimtas, prašytojui taikoma gražinimo pasienio procedūra, kuri negali trukti ilgiau nei 12 savaičių; pasibaigus šiam laikotarpiui, neteisėtai šalyje esančiam trečiosios šalies piliečiui būtų taikoma Gražinimo direktyvoje nustatyta gražinimo procedūra.
- **Galimybė perduoti prieglobsčio ir gražinimo pasienio procedūras.** Prieglobsčio ir gražinimo pasienio procedūra gali būti taikoma kitoje valstybėje narėje, o ne toje, kurioje buvo pateiktas prašymas suteikti prieglobstį. Remiantis nauja 41 straipsnio 8 dalimi, valstybėje narėje, kurioje pateiktas prašymas, įvykdžius pasienio procedūros taikymo sąlygas, valstybė narė, į kurią prašytojas buvo perkeltas pagal Reglamento (ES) Nr. XXX/XXX [Prieglobsčio ir migracijos valdymo reglamentas] [x] straipsnį, gali taikyti prieglobsčio ir gražinimo pasienio procedūras. Prieglobsčio ir gražinimo pasienio procedūras taip pat gali taikyti valstybė narė, į kurią perkeliama, kai tarptautinės apsaugos prašymas po perkėlimo pateikiamas tik toje valstybėje narėje (naujas 41 straipsnio 1 dalies d punktas).

Apibendrinant, prieglobsčio pasienio procedūra turėtų būti taikoma prašymams suteikti prieglobstį, kai akivaizdžiai piktnaudžiaujama padėtimi, kai prašytojas kelia grėsmę saugumui arba jam veikiausiai nereikalinga tarptautinė apsauga dėl jo šalies piliečių prašymų patenkinimo rodiklio. Be to, valstybės gali nuspręsti taikyti prieglobsčio pasienio procedūrą remdamosi prašymo priimtinumu arba jo esme, kai prašymas turi būti nagrinėjamas paspartinta tvarka. Galiausiai tais atvejais, kai iš pat pradžių yra mažai tikėtina, kad priėmus sprendimą atmesti prašymą suteikti prieglobstį asmenų readmisija bus sėkminga, valstybės narės gali nuspręsti vietoj prieglobsčio pasienio procedūros taikyti įprastą prieglobsčio procedūrą. Įprasta prieglobsčio procedūra būtų taikoma visiems kitiems prašymams suteikti

prieglobstį. Jeigu nekyla saugumo klausimų, nelydimiems vaikams ir jaunesniems nei 12 metų vaikams bei jų šeimos nariams pasienio procedūra nebus taikoma.

3. Ištisinė prieglobsčio ir grąžinimo procedūra

Taip pat reikia užtikrinti, kad spragų nebūtų nė viename migracijos procedūros etape tais atvejais, kai migrantai išvengė tikrinimo arba jiems buvo leista atvykti į valstybės narės teritoriją, kad jų prašymai suteikti prieglobstį būtų nagrinėjami pagal įprastą prieglobsčio procedūrą. Todėl reikia tikslingų 2016 m. Komisijos pasiūlymo pakeitimų, siekiant sutrukdyti migrantams vilkinti procedūras vien tam, kad jie nebūtų išsiųsti iš Sąjungos, ir piktnaudžiauti prieglobsčio sistema. Tai ypač pasakytina apie apeliacinės procedūros veiksmingumą, ypač pasienio procedūros atvejais, ir susijusią prašytojo teisę pasilikti (stabdomasis poveikis), kai teikiami paskesni prašymai; šį klausimą kelios valstybės narės iškėlė per konsultacijas dėl naujo pakto.

- **Prieglobsčio ir grąžinimo procedūrų, įskaitant apeliacijas, supaprastinimas**
- Pagal naują 35a straipsnį reikalaujama, kad valstybės narės sprendimus dėl prieglobsčio ir sprendimus grąžinti priimtų tuo pačiu aktu, o jeigu jie priimami atskirais aktais – juos priimtų kartu ir vienu metu. Nauja 53 straipsnio 1 dalimi supaprastinamos prieglobsčio ir grąžinimo apeliacinės procedūros, užtikrinant teisę į veiksmingą teisių gynimo priemonę, susijusią su sprendimais dėl prieglobsčio ir sprendimais grąžinti, tame pačiame teisme ir tame pačiame teismo procese, taikant tuos pačius terminus. Šiomis taisyklėmis užtikrinama, kad grąžinimo procedūra nebūtų nepagrįstai vilkinama, ir mažinama rizika, kad prieglobsčio prašytojas, kurio prašymas buvo atmestas, slapstysis arba trukdys jį išsiųsti iš šalies, kartu užtikrinant pagarbą pagrindinei teisei į veiksmingą teisių gynimo priemonę teisme.
 - 2016 m. pasiūlyme Komisija pasiūlė, kad valstybės narės galėtų taikyti teisės pasilikti jų teritorijoje išimtį paskesnių prašymų atvejais, kai sprendžiančioji institucija atmetė paskesnį prašymą kaip nepriimtina ar akivaizdžiai nepagrįstą arba kai pateikiamas antras paskesnis prašymas. Atsižvelgdama į konsultacijas su valstybėmis narėmis, Komisija mano, kad yra galimybė numatyti daugiau teisės pasilikti šalyje išimčių paskesnių prašymų atvejais, jeigu tokios išimtys bus nuodugnai apibrėžtos. Todėl, remiantis nauju 43 straipsnio 1 dalies a punktu, paskesnį prašymą teikiančiam prašytojui neturi būti leidžiama pasilikti šalyje, kol bus priimtas galutinis sprendimas, kuriuo prašymas pripažįstamas nepriimtinu, kai įvykdomos visos šios sąlygos: išsiuntimas yra neišvengiamas; akivaizdu, kad prašymas pateiktas vien siekiant vilkinti arba sužlugdyti išsiuntimo procesą; sprendžiančiajai institucijai turi būti iškart aišku, kad nepateikta jokia nauja informacija; nėra jokios grąžinimo rizikos; paskesnis prašymas pateiktas per vienus metus nuo sprendžiančiosios institucijos sprendimo dėl pirminio prašymo priėmimo dienos. Kad valstybės narės galėtų taikyti šią taisyklę, joms reikės procedūras organizuoti taip, kad, įvertinusi, ar tenkinami visi šie kriterijai, sprendžiančioji institucija galėtų kuo skubiau priimti tokį sprendimą, po kurio pateiktas paskesnis prašymas; priešingu atveju bus taikoma pagrindinė taisyklė, pagal kurią prašytojas turi teisę pasilikti, kol bus išnagrinėtas paskesnis prašymas.
 - Aiškumo sumetimais į šį pasiūlymą įtrauktas visas 53 ir 54 straipsnių tekstas. 2016 m. pasiūlyme nesiūlomi jokie reikšmingi pakeitimai dėl nuostatų, susijusių su pagrindiniu veiksmingos teisių gynimo priemonės principu, vertimu žodžiu ir raštu apeliacijos etape bei procedūra, susijusia su teisės pasilikti suteikimu.

- Naujoje 53 straipsnio 2 dalyje paliekama ir šiandien egzistuojanti galimybė pagal Prieglobsčio procedūrų direktyvą nagrinėti apeliaciją dėl sprendimo atmesti prašymą kaip nepagrįstą dėl pabėgėlio statuso nepriimtimumo pagal nacionalinę teisę, kai valstybės narės suteiktas papildomos apsaugos statusas suteikia tokias pat teises ir privilegijas kaip ir pabėgėlio statusas pagal Sąjungos ir nacionalinę teisę.
- Siekiant užtikrinti tam tikrą suderinimo laipsnį ir kartu atsižvelgiant į valstybių narių nuomones, išreikštas vykstant deryboms dėl 2016 m. pasiūlymo, naujoje 53 straipsnio 7 dalyje prašytojams nustatytas trumpiausias ir ilgiausias pirmo lygio apeliacijos pateikimo laikotarpiai, o ne 2016 m. pasiūlyti tikslūs terminai. Šiuo tikslu sprendimai, priimti pagal paspartintą arba pasienio procedūrą, dėl kurių apeliacijos pateikimo terminai gali būti trumpesni, įskaitant sprendimus dėl paskesnių prašymų, atskiriami nuo kitų sprendimų.
- Remdamosi nauja 53 straipsnio 9 dalimi, valstybės narės prašytojams nesuteikia galimybes, priėmus sprendimą pagal pasienio procedūrą, apskūsti sprendimą dėl pirmos apeliacijos.
- Naujoje 54 straipsnio 1 dalyje išaiškinta, kad visos sprendimo grąžinti, priimto kartu su sprendimu atmesti tarptautinės apsaugos prašymą, teisinės pasekmės sustabdomos, kol pagal Reglamentą prašytojas turi teisę arba jam leidžiama pasilikti. Tai atitinka Europos Sąjungos Teisingumo Teismo sprendimą byloje C-181/16 *Gnandi*, kuriuo išaiškinta, kad sprendimo grąžinti teisinės pasekmės yra sustabdytos, kol bus išnagrinėta apeliacija dėl sprendimo atmesti tarptautinės apsaugos prašymą ir jeigu trečiosios šalies pilietis turi teisę pasilikti pagal Prieglobsčio procedūros reglamentą.
- Naujoje 54 straipsnio 3 dalyje aplinkybės, kai prašytojas automatiškai neįgyja teisės pasilikti, kad galėtų pateikti apeliaciją, išplėstos taip pat įtraukiant sprendimus atmesti paskesnius prašymus, sprendimus konkrečiais atvejais panaikinti tarptautinę apsaugą, kai taikoma išimties sąlyga, kai apsaugos gavėjas laikomas keliančiu grėsmę valstybės narės saugumui arba kai tas asmuo buvo pripažintas kaltu dėl ypač sunkaus nusikaltimo.
- Pirmiau nurodytais atvejais pasiūlyme paliekamas galioti bendras principas, pagal kurį prašytojai turi teisę pasilikti valstybių narių teritorijoje, kol pasibaigs prašymo leisti pasilikti pateikimo teismui terminas, o jeigu prašytojas tokį prašymą pateikė – kol teismas priims sprendimą leisti ar neleisti prašytojui pasilikti. Tačiau naujoje 54 straipsnio 7 dalyje išimties tvarka numatyta galimybė, laikantis negrąžinimo principo, nesuteikti tokios teisės pasilikti, jeigu pateikiama apeliacija dėl sprendimo atmesti paskesnį prašymą. Šiais atvejais prašytojo prašymai jau buvo išnagrinėti iš esmės bent tris kartus – pirminis prašymas, kurį išnagrinėjo sprendžiančioji institucija, bent vieno lygmens apeliacija ir dar vienas paskesnis prašymas, išnagrinėtas iš esmės. Todėl šiomis aplinkybėmis yra proporcinga leisti nedelsiant užtikrinti sprendimo grąžinti vykdymą. Tačiau tokia galimybė turi būti suteikta tik įvykdžius 43 straipsnyje nustatytas sąlygas (žr. pirmiau), išskyrus vienų metų taisyklę, nes apeliaciją dėl sprendimo dėl paskesnio prašymo bet kuriuo atveju reikia pateikti per nustatytus terminus.

– **Paskesni prašymai.** Siekiant atgrasyti nuo paskesnių prašymų, pateiktų piktnaudžiaujant padėtimi ar paskutine akimirka, siūlomos griežtesnės taisyklės dėl

to, kada valstybės narės gali leisti prašytojams pasilikti, kai teikiami paskesni prašymai.

- Apibendrinus visas pirmiau paaiškintas taisykles, paskesniems prašymams taikomi toliau nurodyti reikalavimai.
 - Paprastai administraciniame etape paskesnis prašymas turi automatinį stabdomąjį poveikį.
 - Išimties tvarka administraciniame etape paskesnis prašymas neturi stabdomojo poveikio, jeigu jis pateiktas paskutiniuose grąžinimo procedūros etapuose, siekiant sužlugdyti išsiuntimą iš šalies, ir yra iškart aišku, kad nepateikta jokia nauja informacija. Ši išimtis taikoma tik vienus metus nuo sprendimo dėl pirmo prašymo priėmimo dienos.
 - Apeliacija dėl paskesnio prašymo neturi automatinio stabdomojo poveikio, tačiau prašytojas gali dėl jo pateikti prašymą, o kol jo prašymas nagrinėjamas teisme, prašytojas turi teisę pasilikti.
 - Tačiau valstybės narės gali nukrypti nuo šios taisyklės ir nustatyti, kad apeliacijos etape negali būti jokio stabdomojo poveikio ir kad prašytojas neturi teisės pasilikti, kol nagrinėjamas jo prašymas suteikti tokią teisę, jeigu įvykdomos tam tikros sąlygos, kaip paaiškinta pirmiau.
 - Antra, arba paskesnė, apeliacija dėl paskesnio prašymo neturi automatinio stabdomojo poveikio.

Pakeistas pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS

**kuriuo Sąjungoje nustatoma bendra tarptautinės apsaugos tvarka ir panaikinama
Direktyva 2013/32/ES**

Pasiūlymas COM(2016) 467 *final* dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo Sąjungoje nustatoma bendra tarptautinės apsaugos tvarka ir panaikinama Direktyva 2013/32/ES, iš dalies keičiamas taip:

(1) Pirma nurodomoji dalis pakeičiama taip:

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 78 straipsnio 2 dalies d punktą ir 79 straipsnio 2 dalies c punktą,

atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą,

teisėkūros procedūra priimamo akto projektą perdavus nacionaliniams parlamentams,

laikydami įprastos teisėkūros procedūros,

kadangi:

(2) 31 konstatuojamoji dalis pakeičiama taip:

„(31) siekiant užtikrinti prašytojo teises, sprendimas dėl jo prašymo turi būti pateiktas raštu. Kai priimamas sprendimas nesuteikti tarptautinės apsaugos, prašytojui turi būti nurodytos faktinės ir teisinės priežastys, informacija apie sprendimo pasekmes ir jo užginčijimo būdus;

(31a) siekiant padidinti procedūrų veiksmingumą ir sumažinti pasislėpimo pavojų bei neteisėto judėjimo tikimybę, tarp sprendimo atmesti tarptautinės apsaugos prašymą ir sprendimo grąžinti neturi būti jokių procedūrinių spragų. Sprendimas grąžinti turi būti nedelsiant priimtas dėl prašytojų, kurių prašymai atmetami. Nepažeidžiant teisės į veiksmingą teisių gynimo priemonę, sprendimas grąžinti turėtų būti priimamas kaip dalis sprendimo atmesti tarptautinės apsaugos prašymą arba, jeigu tai atskiras aktas, – vienu metu ir kartu su neigiamu sprendimu;“

(3) Po 39 konstatuojamosios dalies įterpiama ši konstatuojamoji dalis:

„(39a) siekiamos sparčių ir teisingų procedūrų visiems prašytojams ir kartu užtikrinamos, kad nebūtų nepagrįstai pratęsiamas prašytojų, kurie neatitinka tarptautinės apsaugos reikalavimų, įskaitant trečiųjų šalių piliečius, kuriems pagal Reglamentą (ES) 2018/1806 netaikomas reikalavimas turėti vizą, buvimas Sąjungoje, valstybės narės turėtų paspartinti prašytojų, kurie yra trečiosios šalies, kurios piliečių, o asmenų be pilietybės atveju – buvusių nuolatinių jos gyventojų, tarptautinės apsaugos prašymų patenkinimo rodiklis, palyginti su bendru tos šalies piliečių atžvilgiu priimtų sprendimų skaičiumi, yra mažesnis nei 20 proc., prašymų nagrinėjimą. Kai nuo susijusių Eurostato duomenų paskelbimo atitinkamoje trečiojoje šalyje įvyko reikšmingas pokytis ir atsižvelgiant į gaires pagal Reglamento XX/XX dėl Europos prieglobsčio agentūros 10 straipsnį, arba kai prašytojas priklauso konkrečiai asmenų,

kurių žemu prašymų patenkinimo rodikliu negali būti remiamasi vertinant jų apsaugos poreikius dėl konkrečios persekiojimo sąlygos, kategorijai, prašymo nagrinėjimas neturi būti spartinamas. Atvejais, kai pagal šį reglamentą trečioji šalis gali būti laikoma prašytojui saugia kilmės šalimi arba saugia trečiaja šalimi, turi ir toliau būti atitinkamai laikomi paspartintos nagrinėjimo procedūros arba nepriimtinos procedūros atskiru pagrindu;“

(4) 40 konstatuojamoji dalis pakeičiama taip:

„(40) daug tarptautinės apsaugos prašymų pateikiama prie valstybės narės išorės sienos arba tranzito zonoje, dažnai juos pateikia asmenys, laikinai sulaikyti dėl neteisėto išorės sienos kirtimo arba išlaipinti po paieškos ir gelbėjimo operacijos. Siekiant atlikti tapatybės nustatymo, saugumo ir sveikatos patikrinimą prie išorės sienos ir nukreipti atitinkamus trečiųjų šalių piliečius ir asmenis be pilietybės susijusioms procedūroms, reikalingas tikrinimas. Tarp visų atitinkamų procedūrų etapų visais neteisėto atvykimo atvejais turi būti nustatytos nuoseklios ir veiksmingos sąsajos. Atlikus tikrinimą, trečiųjų šalių piliečiai ir asmenys be pilietybės turi būti nukreipti tinkamai prieglobsčio arba gražinimo procedūrai arba jiems turi būti atsakyta leisti atvykti. Todėl reikia nustatyti etapą iki atvykimo, apimantį tikrinimą bei prieglobsčio ir gražinimo pasienio procedūras;“

(5) Po 40 konstatuojamosios dalies įterpiamos šios konstatuojamosios dalys:

„(40a) prieglobsčio ir gražinimo pasienio procedūros tikslas turi būti prie išorės sienų sparčiai įvertinti, ar prašymai nėra nepagrįsti ar nepriimtini, ir greitai gražinti asmenis, neturinčius teisės būti šalyje, kartu užtikrinant, kad asmenys, kurių prašymai yra tinkamai pagrįsti, būtų nukreipti įprastai procedūrai ir jiems būtų greitai suteikta galimybė gauti tarptautinę apsaugą. Todėl valstybės narės turi turėti galimybę reikalauti, kad tarptautinės apsaugos prašytojai liktų prie išorės sienos arba tranzito zonoje, kad būtų galima įvertinti prašymų priimtinumą. Aiškiai apibrėžtais atvejais valstybės narės turi turėti galimybę pasirūpinti prašymo nagrinėjimu iš esmės, o atmetus prašymą – prie išorės sienos esančių atitinkamų trečiųjų šalių piliečių ir asmenų be pilietybės gražinimu;

(40b) valstybė narė turi vertinti prašymus taikydama pasienio procedūrą, jei prašytojas kelia grėsmę nacionaliniam saugumui ar viešajai tvarkai, kai prašytojas suklaidino valdžios institucijas pateikdamas melagingą informaciją ar suklastotus dokumentus arba nepateikdamas svarbios informacijos ar dokumentų, susijusių su jo tapatybe ar pilietybe, kurie galėjo neigimai paveikti sprendimą, ir kai prašymas veikiausiai yra nepagrįstas, nes prašytojas yra šalies, kurios piliečių prašymų suteikti tarptautinę apsaugą patenkinimo rodiklis yra mažesnis nei 20 proc., palyginti su bendru tokios trečiosios šalies piliečių atžvilgiu priimtų sprendimų skaičiumi, pilietis. Kitais atvejais, pvz., kai prašytojas yra iš saugios kilmės šalies ar saugios trečiosios šalies, taikyti pasienio procedūrą valstybėms šalims turi būti neprivaloma;

(40c) taikydamos pasienio procedūrą, kai nagrinėjamas tarptautinės apsaugos prašymas, valstybės narės turėtų užtikrinti, kad pagal Direktyvą XXX/XXX/ES [Priėmimo sąlygų direktyva] būtų pasirūpinta prašytojų apgyvendinimu prie išorės sienos ar tranzito zonose arba šalia jų. Valstybės narės gali nagrinėti prašymus prie išorės sienos ne toje vietovėje, kur pateiktas prieglobsčio prašymas, perkeldamos prašytojus į konkrečią vietovę prie tos valstybės narės išorės sienos ar šalia jos, kur yra tinkamos patalpos. Valstybėms narėms turi būti palikta teisė spręsti, kuriose konkrečiose vietovėse prie išorės sienų gali būti įrengtos tokios patalpos. Tačiau valstybės narės turi siekti apriboti prašytojų perkėlimo šiuo tikslu poreikį ir todėl

įrengti pakankamai talpias patalpas prie sienos perėjimo punktų ar išorės sienos ruožų, kur pateikiama dauguma tarptautinės apsaugos prašymų, taip pat atsižvelgiant į išorės sienos ilgį ir sienos perėjimo punktų ar tranzito zonų skaičių. Jos turi pranešti Komisijai apie konkrečias vietas prie išorės sienos, tranzito zonas ar šalia išorės sienos esančias vietas, kur vykdomos pasienio procedūros.

Tais atvejais, kai taikoma pasienio procedūra ir valstybės narės nurodyti vietovių prie išorės sienos ar šalia jos pajėgumai yra laikinai viršijami, valstybė narė gali kuo trumpiau nagrinėti tuos prašymus kitoje jos teritorijoje esančioje vietovėje;

- (40d) kai taikyti pasienio procedūrą yra privaloma, išimties tvarka neturėtų būti reikalaujama, kad valstybės narės ją taikytų nagrinėdamos tarptautinės apsaugos prašymus, kuriuos pateikė nepakankamai readmisijos klausimais bendradarbiaujančios trečiosios šalies piliečiai, nes tokiu atveju mažai tikėtina, kad atitinkami asmenys, atmetus jų prašymus, bus greitai grąžinti. Nustatant, ar trečioji šalis pakankamai bendradarbiauja readmisijos klausimais, turi būti taikomos Reglamento (EB) Nr. 810/2009 25a straipsnyje nustatytos procedūros;
- (40e) pasienio procedūros, taikomos nagrinėjant tarptautinės apsaugos prašymus, trukmė turi būti kuo trumpesnė, kartu užtikrinant visapusišką ir teisingą prašymų nagrinėjimą. Bet kuriuo atveju ji turi būti ne ilgesnė nei 12 savaičių. Šis terminas turi būti suprantamas kaip atskirai prieglobsčio pasienio procedūrai nustatytas terminas, apimantis ir sprendimą dėl prašymo nagrinėjimo, ir sprendimą dėl pirmo lygio apeliacijos, jeigu taikoma. Per šį laikotarpį valstybės narės turi teisę nacionalinėje teisėje nustatyti terminą ir administraciniam, ir apeliaciniam etapams, tačiau tai jos turi padaryti užtikrindamos, kad nagrinėjimo procedūra būtų baigta ir paskui, jeigu taikoma, sprendimas dėl pirmo lygio apeliacijos būtų priimtas per šį ilgiausią 12 savaičių laikotarpį. Jeigu visgi valstybė narė nepriėmė atitinkamų sprendimų, pasibaigus tam laikotarpiui prašytojui iš esmės turi būti leista atvykti į valstybės narės teritoriją. Tačiau atvykti į teritoriją neturi būti leidžiama, kai prašytojas neturi teisės pasilikti, kai jis nepateikė prašymo leisti pasilikti apeliacinės procedūros tikslais arba kai teismas nusprendė, kad jam neturi būti leista pasilikti, kol nebaigta apeliacinė procedūra. Tokiais atvejais siekiant užtikrinti tęstinumą tarp prieglobsčio procedūros ir grąžinimo procedūros, grąžinimo procedūra taip pat turi būti vykdoma pagal pasienio procedūrą ne ilgiau nei 12 savaičių. Šis laikotarpis skaičiuojamas nuo dienos, kurią prašytojas, trečiosios šalies pilietis ar asmuo be pilietybės nebeturi teisės arba jam nebeleidžiama pasilikti;
- (40f) nors, nagrinėjant tarptautinės apsaugos prašymą, pasienio procedūra gali būti taikoma nesulaikant asmens, valstybėms narėms turi būti suteikta galimybė per pasienio procedūrą taikyti sulaikymo pagrindus remiantis [Priėmimo sąlygų] Direktyvos (ES) XXX/XXX nuostatomis, kad priimtą sprendimą dėl prašytojo teisės atvykti į teritoriją. Jeigu tokios procedūros metu asmuo sulaikomas, turi būti taikomos [Priėmimo sąlygų] Direktyvos (ES) XXX/XXX nuostatos, įskaitant garantijas sulaikytiems prašytojams ir tai, kad kiekvienu atveju reikalingas individualus vertinimas, teismo kontrolė ir sulaikymo sąlygos;
- (40g) kai prašymas atmetamas vykstant pasienio procedūrai, dėl atitinkamo prašytojo, trečiosios šalies piliečio ar asmens be pilietybės turi būti nedelsiant priimtas

sprendimas grąžinti arba, kai įvykdomos Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2016/399¹⁰ 14 straipsnio sąlygos, atsisakyti leisti atvykti. Siekiant užtikrinti vienodas sąlygas visiems trečiųjų šalių piliečiams, kurių prašymas buvo atmestas vykdant pasienio procedūrą, kai valstybė narė nusprendė netaikyti Direktyvos XXX/XXX/ES [Grąžinimo direktyva] nuostatų pagal tos direktyvos 2 straipsnio 2 dalies a punktą ir nepriima sprendimo grąžinti tą atitinkamą trečiosios šalies pilietį, elgesys su atitinkamu prašytoju, trečiosios šalies piliečiu ar asmeniu be pilietybės ir jo apsaugos lygis turi būti kaip nustatyta Direktyvos XXX/XXX/ES [Grąžinimo direktyva] 4 straipsnio 4 dalyje ir jis turi atitikti elgesį ir apsaugos lygį, užtikrinamą asmenims, dėl kurių priimtas sprendimas grąžinti;

- (40h) per grąžinimo vykdymo pasienio procedūrą turi būti taikomos tam tikros [nauja redakcija išdėstytos Grąžinimo direktyvos] nuostatos, nes jomis reguliuojami grąžinimo procedūros klausimai, nenustatyti šiame reglamente, ypač susiję su apibrėžtimis, palankesnėmis sąlygomis, negrąžinimu, vaiko interesais, šeimos gyvenimu ir sveikatos būkle, pasislėpimo pavojus, pareiga bendradarbiauti, savanoriško išvykimo laikotarpiu, sprendimu grąžinti, išsiuntimu, išsiuntimo atidėjimu, nelydimų nepilnamečių grąžinimu ir išsiuntimu, draudimais atvykti, apsaugos priemonėmis, kol laukiama grąžinimo, sulaikymu, sulaikymo sąlygomis, nepilnamečių ir šeimų sulaikymu bei nepaprastą padėtimi. Siekiant sumažinti neteisėtai šalyje esančių trečiųjų šalių piliečių, kuriems taikoma grąžinimo vykdymo pasienio procedūra, neteisėto atvykimo ir judėjimo riziką, neteisėtai šalyje esantiems trečiųjų šalių piliečiams gali būti nustatytas ne ilgesnis kaip 15 dienų savanoriško išvykimo laikotarpis, paliekant galimybę savanoriškai vykdyti prievolę grįžti bet kuriuo metu;
- (40i) kai prašytojas, trečiosios šalies pilietis ar asmuo be pilietybės, sulaikytas per pasienio procedūrą, susijusią su jo tarptautinės apsaugos prašymo nagrinėjimu, nebeturi teisės arba jam nebuvo leidžiama pasilikti, valstybės narės turėtų turėti galimybę tęsti sulaikymą atvykimo į teritoriją prevencijos ir grąžinimo procedūros vykdymo tikslais, taikant garantijas ir sulaikymo sąlygas, nustatytas Direktyvoje XXX/XXX/ES [Grąžinimo direktyva]. Prašytojas, trečiosios šalies pilietis ar asmuo be pilietybės, kuris nebuvo sulaikytas per pasienio procedūrą, susijusią su tarptautinės apsaugos prašymo nagrinėjimu, ir kuris nebeturi teisės ir jam nebuvo leista pasilikti, taip pat galėtų būti sulaikytas, jeigu kyla pasislėpimo pavojus, jeigu jis vengia grąžinimo ar jam trukdo arba jeigu jis kelia grėsmę viešajai politikai, visuomenės saugumui arba nacionaliniam saugumui. Asmuo turi būti sulaikomas kuo trumpesniam laikotarpiui, kuris neturi viršyti ilgiausios grąžinimo vykdymo pasienio procedūros trukmės. Kai neteisėtai šalyje esantis trečiosios šalies pilietis negrįžta arba nėra išsiunčiamas per tą laikotarpį, taikoma nebe grąžinimo vykdymo pasienio procedūra, o [nauja redakcija išdėstytos Grąžinimo direktyvos] nuostatos. Į tos direktyvos 15 straipsnį nustatytą ilgiausią sulaikymo laikotarpį turėtų būti įskaičiuojamas sulaikymo per grąžinimo vykdymo pasienio procedūrą laikotarpis;
- (40j) valstybė narė, į kurią prašytojas perkeltas pagal Reglamentą (ES) Nr. XXX/XXX [Prieglobsčio ir migracijos valdymo reglamentas], turėtų turėti galimybę išnagrinėti prašymą per pasienio procedūrą su sąlyga, kad prašytojui dar nebuvo suteiktas

¹⁰ 2016 m. kovo 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/399 dėl taisyklių, reglamentuojančių asmenų judėjimą per sienas, Sąjungos kodekso (Šengeno sienų kodeksas) (OL L 077, 2016 3 23, p. 1).

leidimas atvykti į valstybių narių teritoriją ir yra įvykdytos tokios procedūros taikymo valstybėje narėje, iš kurios perkeltas prašytojas, sąlygos;“

(6) Po 44 konstatuojamosios dalies įterpiama ši konstatuojamoji dalis:

„(44a) prašytojui, kuris paskutinę akimirką pateikia paskesnę prašymą vien tam, kad vilkintų ar sužlugdytų savo išsiuntimą, neturėtų būti leidžiama pasilikti, kol bus priimtas galutinis sprendimas, kuriuo pripažįstama, kad prašymas nepriimtinas, tais atvejais, kai sprendžiančiajai institucijai tampa iškart aišku, kad nepateikta jokia nauja informacija, nėra jokios grąžinimo rizikos ir paskesnis prašymas pateiktas per vienus metus nuo sprendžiančiosios institucijos sprendimo dėl pirminio prašymo priėmimo dienos. Sprendžiančioji institucija pagal nacionalinės teisės aktus priima sprendimą, patvirtindama, kad tenkinami šie leidimo pasilikti nesuteikimo prašytojui kriterijai;“

(7) 65 ir 66 konstatuojamosios dalys pakeičiamos taip:

„(65) kad prašytojas galėtų įgyvendinti savo teisę į veiksmingą teisių gynimo priemonę, susijusią su sprendimu atmesti tarptautinės apsaugos prašymą, visos sprendimo grąžinti pasekmės turėtų būti automatiškai sustabdytos, kol prašytojas turi teisę arba jam buvo leista pasilikti valstybės narės teritorijoje. Siekiant padidinti procedūrų veiksmingumą prie išorės sienų, kartu užtikrinant pagarbą teisei į veiksmingą teisių gynimo priemonę, apeliacijos dėl sprendimo, priimto per pasienio procedūrą, turėtų būti teikiamos vienos instancijos teismui;

(66) iš esmės prašytojai turėtų turėti teisę pasilikti valstybės narės teritorijoje, kol pasibaigs apeliacijos pateikimo pirmos instancijos teismui terminas ir, kai tokia teisė įgyvendinama per nustatytą laikotarpį, kol bus baigtas apeliacijos nagrinėjimas. Teisė pasilikti apeliacijos tikslais prašytojui automatiškai neturėtų būti suteikiama tik šiame reglamente nustatytais ribotais atvejais, kai prašymai gali būti nepagrįsti;“

(8) Po 66 konstatuojamosios dalies įterpiamos šios konstatuojamosios dalys:

„(66a) tais atvejais, kai prašytojas neturi teisės automatiškai pasilikti apeliacijos tikslais, teismas vis tiek turėtų turėti galimybę prašytojo prašymu ar savo iniciatyva leisti prašytojui pasilikti valstybės narės teritorijoje, kol bus baigtas apeliacijos nagrinėjimas. Tokiais atvejais prašytojai turėtų turėti teisę pasilikti, kol pasibaigs prašymo leisti pasilikti pateikimo teismui terminas, o kai prašytojas pateikė tokį prašymą per nustatytą terminą – kol kompetentingas teismas priims sprendimą. Siekdamas atgrasyti nuo paskesnių prašymų, pateiktų piktnaudžiaujant padėtimi ar paskutinę akimirką, ir sutrukdyti pateikti kitus nepagrįstus paskesnius prašymus, valstybės narės turėtų turėti galimybę nacionalinėje teisėje numatyti, kad prašytojams nebūtų suteikta teisė pasilikti per tą laikotarpį, jeigu paskesni prašymai buvo atmesti. Vykdamas procedūrą, skirtą nustatyti, ar prašytojui turi būti leista pasilikti, kol nagrinėjama apeliacija, prašytojo teisės į gynybą turėtų būti tinkamai užtikrintos pasirūpinant reikalingu vertimu žodžiu ir teisine pagalba. Be to, kompetentingas teismas turėtų turėti galimybę išnagrinėti sprendimą nesuteikti tarptautinės apsaugos atsižvelgdamas į faktines aplinkybes ir teisės klausimus;

(66b) kad būtų užtikrintas veiksmingas grąžinimas, prašytojams neturėtų būti suteikta teisė pasilikti valstybės narės teritorijoje, kai apeliacija dėl sprendimo atmesti tarptautinės apsaugos prašymą teikiama antros instancijos teismui, bet paliekama galimybė teismui leisti prašytojui pasilikti. Be to, valstybės narės neturėtų suteikti prašytojams galimybės teikti dar vieną apeliaciją dėl sprendimo, susijusio su pirma apeliacija dėl sprendimo, priimto per pasienio procedūrą;

- (66c) siekiant užtikrinti sprendimo atmesti tarptautinės apsaugos prašymą ir kartu priimamo sprendimo grąžinti teisinės peržiūros teisme nuoseklumą, taip pat siekiant paspartinti bylos nagrinėjimą ir sumažinti kompetentingoms teisminėms institucijoms tenkančią naštą, tokie sprendimai turi būti priimami bendra tvarka tame pačiame teisme;
- (66d) kad būtų užtikrintas prašymų valdymo teisingumas ir objektyvumas, taip pat bendros tarptautinės apsaugos tvarkos veiksmingumas, turi būti nustatyti administracinės procedūros terminai;“
- (9) [Jungtinė Karalystė – 77 konstatuojamoji dalis]
- (10) 4 straipsnio 1 dalis papildoma šiuo punktu:
- i) „šeimos narys“
- (11) 26 straipsnis papildomas šia dalimi:
- „3. Trečiųjų šalių piliečiams, kurie turi būti tikrinami pagal Reglamento (ES) XXX/XXX [Tikrinimo reglamentas] 3 straipsnio 1 dalį, 1 ir 2 dalys taikomos tik užbaigus tikrinimą.“
- (12) 27 straipsnis papildomas šiomis dalimis:
- „5. Trečiųjų šalių piliečiams, kurie turi būti tikrinami pagal Reglamento (ES) Nr. XXX/XXX [Tikrinimo reglamentas] 3 straipsnio 1 dalį, 1–4 dalys taikomos tik užbaigus tikrinimą.
6. Kai pagal Reglamentą (ES) Nr. XXX/XXX (EURODAC reglamentą) per tikrinimą negalėjo būti paimti biometriniai duomenys arba kai prašytojas neturėjo būti tikrinamas, kompetentingos institucijos biometrinius duomenis paima ne vėliau kaip tarptautinės apsaugos prašymo registracijos metu ir perduoda juos kartu su Reglamento (ES) Nr. XXX/XXX [EURODAC reglamentas] 12 straipsnio c–p dalyse nurodytais duomenimis atitinkamai centrinei sistemai ir bendrai tapatybės duomenų saugyklai tame reglamente nustatyta tvarka.“
- (13) įtraukiamas naujas 35a straipsnis:

„35a straipsnis

Prašymo atmetimas ir sprendimo grąžinti priėmimas

Kai prašymas atmetamas kaip nepriimtinas, nepagrįstas ar akivaizdžiai nepagrįstas dėl pabėgėlio ir papildomos apsaugos statuso arba kai prašymas numanomai ar aiškiai atsiimamas, valstybės narės priima sprendimą grąžinti, atitinkantį Direktyvą XXX/XXX/ES [Grąžinimo direktyva]. Sprendimas grąžinti priimamas kaip sprendimo atmesti tarptautinės apsaugos prašymą dalis arba atskiru aktu. Kai sprendimas grąžinti priimamas atskiru aktu, jis priimamas vienu metu ir kartu su sprendimu atmesti tarptautinės apsaugos prašymą.“

- (14) 40 straipsnis iš dalies keičiamas taip:
- (a) 1 dalis papildoma šiuo punktu:
- „i) prašytojas yra trečiosios šalies, kurios piliečių, o asmenų be pilietybės atveju – buvusių nuolatinių jos gyventojų, atžvilgiu sprendžiančiosios institucijos priimtų palankių sprendimų dėl tarptautinės apsaugos suteikimo dalis, remiantis Sąjungos vidurkiu, nustatytu pagal naujausius turimus Eurostato metinius duomenis, yra 20 proc. ar mažesnė, nebent nuo susijusių Eurostato duomenų paskelbimo atitinkamoje trečiojoje šalyje įvyko reikšmingas pokytis, arba prašytojas priklauso

asmenų, kurių žemu (20 proc. ar mažesniu) prašymų patenkinimo rodikliu negali būti remiamasi vertinant jų apsaugos poreikius, kategorijai.“

(b) 5 dalis papildoma šiuo punktu:

„c) prašytojas yra trečiosios šalies, kurios piliečių, o asmenų be pilietybės atveju – buvusių nuolatinių jos gyventojų, atžvilgiu sprendžiančiosios institucijos priimtų palankių sprendimų dėl tarptautinės apsaugos suteikimo dalis, remiantis Sąjungos vidurkiu, nustatytu pagal naujausius turimus Eurostato metinius duomenis, yra 20 proc. ar mažesnė, nebent nuo susijusių Eurostato duomenų paskelbimo atitinkamoje trečiojoje šalyje įvyko reikšmingas pokytis, arba prašytojas priklauso asmenų, kurių žemu (20 proc. ar mažesniu) prašymų patenkinimo rodikliu negali būti remiamasi vertinant jų apsaugos poreikius, kategorijai.“

(15) 41 straipsnis pakeičiamas taip:

„41 straipsnis

Tarptautinės apsaugos prašymų nagrinėjimo pasienio procedūra

1. Jeigu prašytojui dar nebuvo suteiktas leidimas atvykti į valstybių narių teritoriją, užbaigus tikrinimo procedūrą vadovaujantis Reglamentu (ES) Nr. XXX/XXX [Tikrinimo reglamentas], valstybė narė gali nagrinėti prašymą taikydama pasienio procedūrą, kai prašymą pateikė trečiosios šalies pilietis arba asmuo be pilietybės, neatitinkantis atvykimo į valstybės narės teritoriją sąlygų, nustatytų Reglamento (ES) 2016/399 6 straipsnyje. Pasienio procedūra gali būti vykdoma:
 - (a) pateikus prašymą išorės sienos perėjimo punkte arba tranzito zonoje;
 - (b) po laikinio sulaikymo dėl neteisėto išorės sienos kirtimo;
 - (c) išlaipinus asmenį valstybės narės teritorijoje po paieškos ir gelbėjimo operacijos;
 - (d) po perkėlimo ES pagal Reglamento (ES) Nr. XXX/XXX [buvęs Dublino reglamentas] [X] straipsnį.
2. Kai taikoma pasienio procedūra, gali būti priimami sprendimai dėl:
 - (a) prašymo nepriimtumo pagal 36 straipsnį;
 - (b) prašymo iš esmės, taikant paspartintą nagrinėjimo procedūrą 40 straipsnio 1 dalyje nurodytais atvejais.
3. Valstybės narės išnagrinėja prašymą taikydamos pasienio procedūrą 1 dalyje nurodytais atvejais, kai taikomos 40 straipsnio 1 dalies c, f arba i punktų sąlygos.
4. Valstybė narė gali nuspręsti netaikyti 3 dalies nuostatų trečiųjų šalių, dėl kurių valstybė narė pateikė Komisijai pranešimą vadovaudamasi Reglamento (EB) Nr. 810/2009 25a straipsnio 3 dalimi, piliečiams arba asmenims be pilietybės, nuolat gyvenantiems tose šalyse.

Kai užbaigus nagrinėjimą pagal Reglamento (EB) Nr. 810/2009 25a straipsnio 4 dalį Komisija mano, kad trečioji šalis pakankamai bendradarbiauja, valstybė narė vėl taiko 3 dalies nuostatas.

Kai Komisija mano, kad atitinkama trečioji šalis nepakankamai bendradarbiauja, valstybė narė gali toliau netaikyti 3 dalies nuostatų:

- (a) kol bus panaikintas arba iš dalies pakeistas įgyvendinimo aktas, kurį Taryba pirmiau priėmė pagal Reglamento (EB) Nr. 810/2009 25a straipsnio 5 dalį;
 - (b) kai Komisija nemano, kad reikia imtis veiksmų pagal Reglamento (EB) Nr. 810/2009 25a straipsnį, kol Komisija, atlikusi vertinimą pagal to straipsnio 2 dalį, praneša, kad esama esminių pokyčių, susijusių su atitinkamos trečiosios šalies bendradarbiavimu.
5. Pasienio procedūra nelydimiems nepilnamečiams bei jaunesniems nei 12 metų nepilnamečiams ir jų šeimos nariams gali būti taikoma tik 40 straipsnio 5 dalies b punkte nurodytais atvejais.
6. Nepažeidžiant 9 ir 11 dalių nuostatų, prašytojams, kuriems taikoma pasienio procedūra, neleidžiama atvykti į valstybės narės teritoriją.
7. Taikydamos pasienio procedūrą, valstybės narės gali vykdyti už prašymo nagrinėjimą atsakingos valstybės narės nustatymo procedūrą Reglamente (ES) Nr. XXX/XXX [Prieglobsčio ir migracijos valdymo reglamentas] nustatyta tvarka ir laikantis 11 dalyje nustatytų terminų.
8. Kai valstybėje narėje, iš kurios perkeltas prašytojas, tenkinamos pasienio procedūros taikymo sąlygos, valstybė narė, į kurią perkeltas prašytojas, gali taikyti pasienio procedūrą pagal Reglamento (ES) Nr. XXX/XXX [Prieglobsčio ir migracijos valdymo reglamentas] [x] straipsnį, taip pat 1 dalies d punkte nurodytais atvejais.
9. Valstybės narės netaiko arba bet kuriame procedūros etape liaujasi taikiusios pasienio procedūrą, kai:
- (a) sprendžiančioji institucija mano, kad netaikomos arba daugiau nebetaikomos prašymo atmetimo dėl jo nepriimtumo arba paspartintos nagrinėjimo procedūros taikymo sąlygos;
 - (b) 14 dalyje nurodytose vietovėse prašytojams, turintiems specialių procesinių poreikių, negali būti suteikta reikalinga parama;
 - (c) yra medicininės priežastys netaikyti pasienio procedūros;
 - (d) individualiais atvejais taikomas sulaikymas, o Direktyvos XXX/XXX/ES [Priėmimo sąlygų direktyva] 8–11 straipsniuose numatytos garantijos ir sulaikymo sąlygos netenkinamos arba daugiau nebetenkinamos ir pasienio procedūra negali būti taikoma prašytojui jo nesulaikius.
- Tokiais atvejais kompetentinga institucija leidžia prašytojui atvykti į valstybės narės teritoriją.
10. Nukrypstant nuo šio reglamento 28 straipsnio, prašymai, kuriems taikoma pasienio procedūra, pateikiami ne vėliau kaip per penkias dienas nuo prašymo registravimo pirmą kartą dienos, o užbaigus perkėlimą ES pagal Reglamento (ES) Nr. XXX/XXX [Prieglobsčio ir migracijos valdymo reglamentas] [x] straipsnį – per penkias dienas nuo prašytojo atvykimo į atsakingą valstybę narę dienos po perdavimo pagal to reglamento 56 straipsnio 1 dalies e punkto nuostatas.
11. Pasienio procedūra turi būti kuo trumpesnė, bet kartu ja turi būti sudaryta galimybė visapusiškai ir teisingai išnagrinėti prašymus. Ji apima 2 ir 3 dalyse nurodytą sprendimą ir bet kokį sprendimą dėl apeliacijos, jeigu taikoma, ir turi būti užbaigta per 12 savaičių nuo prašymo registracijos dienos. Pasibaigus šiam laikotarpiui, prašytojui leidžiama atvykti į valstybės narės teritoriją, išskyrus atvejus, kai taikomos 41a straipsnio 1 dalies nuostatos.

Nukrypdomos nuo terminų, nustatytų 34 straipsnyje, 40 straipsnio 2 dalyje ir 55 straipsnyje, valstybės narės numato nuostatas dėl nagrinėjimo procedūros ir apeliacinės procedūros trukmės, užtikrindamos, kad pateikus apeliaciją dėl sprendimo atmesti prašymą pagal pasienio procedūrą sprendimas dėl apeliacijos būtų priimtas per 12 savaičių nuo prašymo registracijos dienos.

12. Nukrypstant nuo šio straipsnio 11 dalies nuostatų, prašytojui neleidžiama atvykti į valstybės narės teritoriją, kai:
- (a) prašytojo teisė pasilikti buvo panaikinta pagal 9 straipsnio 3 dalies a punktą;
 - (b) prašytojas neturi teisės pasilikti pagal 54 straipsnį ir per nustatytą terminą nepateikė prašymo leisti pasilikti apeliacinės procedūros tikslais;
 - (c) prašytojas neturi teisės pasilikti pagal 54 straipsnį ir teismas nusprendė, kad prašytojui neturi būti leista pasilikti, kol bus baigta apeliacinė procedūra.

Tokiais atvejais, kai pagal Direktyvą XXX/XXX/ES [Gražinimo direktyva] dėl prašytojo buvo priimtas sprendimas gražinti arba pagal Reglamento (ES) 2016/399 14 straipsnį atsisakyta leisti atvykti, taikomas 41a straipsnis.

13. Prašymų, kuriems taikoma pasienio procedūra, nagrinėjimo metu prašytojai turi būti laikomi prie išorės sienos ar tranzito zonose arba šalia jų. Kiekviena valstybė narė praneša Komisijai ne vėliau kaip [*praėjus dviem mėnesiams nuo šio reglamento taikymo pradžios*] apie vietoves prie išorės sienų, šalia išorės sienos ar tranzito zonose, kuriose bus vykdoma pasienio procedūra, įskaitant atvejus, kai taikoma 3 dalis, ir užtikrina, kad tose vietovėse pajėgumai būtų pakankami nagrinėti prašymams, kuriems taikoma ta dalis. Apie visus vietovių, kuriose taikoma pasienio procedūra, pasikeitimus pranešama Komisijai prieš du mėnesius iki tokių pasikeitimų įsigaliojimo.
14. Tais atvejais, kai pagal 14 dalį valstybių narių nurodytose vietovėse pajėgumai yra laikinai nepakankami nagrinėti prašymams, kuriems taikoma 3 dalis, valstybės narės gali savo teritorijoje paskirti kitas vietoves ir, pranešusios apie jas Komisijai, laikinai arba kuo trumpesniai laikotarpiui ten apgyvendinti prašytojus.“

- (16) Įtraukiamas naujas 41a straipsnis:

„41a straipsnis

Gražinimo vykdymo pasienio procedūra

1. Trečiųjų šalių piliečiams ir asmenims be pilietybės, kurių prašymas atmestas taikant 41 straipsnyje nurodytą procedūrą, neleidžiama atvykti į valstybės narės teritoriją.
2. 1 dalyje nurodyti asmenys ne ilgiau kaip 12 savaičių laikomi vietovėse prie išorės sienos, tranzito zonose ar šalia jų; kai valstybė narė negali jų apgyvendinti tose vietovėse, tam ji gali panaudoti kitas vietoves savo teritorijoje. 12 savaičių laikotarpis pradedamas skaičiuoti nuo dienos, kurią prašytojas, trečiosios šalies pilietis ar asmuo be pilietybės nebeturi teisės ir jam nebeleidžiama pasilikti.
3. Vadovaujantis šiuo straipsniu, taikomi Direktyvos XXX/XXX/ES [nauja redakcija išdėstytos Gražinimo direktyvos] 3 straipsnis, 4 straipsnio 1 dalis, 5–7 straipsniai, 8 straipsnio 1–5 dalys, 9 straipsnio 2–4 dalys, 10–13 straipsniai, 15 straipsnis, 17 straipsnio 1 dalis, 18 straipsnio 2–4 dalys ir 19–21 straipsniai.

4. 1 dalyje nurodytiems asmenims gali būti nustatytas ne ilgesnis kaip 15 dienų savanoriško išvykimo laikotarpis, paliekant jiems galimybę bet kuriuo metu grįžti savanoriškai.
 5. 1 dalyje nurodyti asmenys, kurie buvo sulaikyti per 41 straipsnyje nustatytą procedūrą ir nebeturi teisės ir leidimo pasilikti, ir toliau gali būti sulaikomi, kad jiems būtų sutrukdyta atvykti į valstybės narės teritoriją ir būtų pasirengta grąžinimo arba išsiuntimo vykdymo procesui.
 6. 1 dalyje nurodyti asmenys, kurie nebeturi teisės ir leidimo pasilikti ir kurie nebuvo sulaikyti per 41 straipsnyje nurodytą procedūrą, gali būti sulaikyti, jeigu kyla pasislėpimo pavojus, kaip apibrėžta Direktyvoje XXX/XXX/ES [Grąžinimo direktyva], jeigu jie vengia pasirengimo grąžinimui arba išsiuntimo procesui arba jam trukdo, taip pat jeigu jie kelia grėsmę viešajai politikai, visuomenės saugumui arba nacionaliniam saugumui.
 7. Sulaikymas turi trukti kuo trumpiau, kol ruošiamasi išsiųsti ir išsiuntimas tinkamai įvykdomas. Sulaikymo laikotarpis turi būti ne ilgesnis nei nurodyta 2 dalyje; jis apima ilgiausius sulaikymo laikotarpius, nustatytus Direktyvos XXX/XXX/ES [Grąžinimo direktyvos] 15 straipsnio 5 ir 6 dalyse.
 8. Valstybės narės, kurios atmetus prašymą pagal 41 straipsnyje nurodytą procedūrą, priima sprendimą atsisakyti leisti atvykti pagal Reglamento (ES) 2016/399 14 straipsnį ir tokiais atvejais nusprendė netaikyti Direktyvos XXX/XXX/ES [Grąžinimo direktyvos] vadovaudamosi tos direktyvos 2 straipsnio 2 dalies a punktu, užtikrina, kad elgesys su trečiosios šalies piliečiais ir asmenimis be pilietybės, kuriems atsisakyta leisti atvykti, ir jų apsaugos lygis būtų kaip nustatyta Direktyvos XXX/XXX/ES [Grąžinimo direktyvos] 4 straipsnio 4 dalyje ir atitiktų elgesį ir apsaugos lygį, nustatytą šio straipsnio 2, 4 ir 7 dalyse.“
- (17) 43 straipsnis iš dalies keičiamas taip:
- „a) a punktas išbraukiamas.
- 43 straipsnis papildomas c punktu:
- c) pirmas paskesnis prašymas buvo pateiktas per vienus metus nuo sprendžiančiosios institucijos sprendimo dėl pirmo prašymo priėmimo dienos vien tik siekiant vilkinti arba sužlugdyti sprendimo grąžinti, pagal kurį prašytojas turi būti neišvengiamai išsiųstas iš valstybės narės, vykdymo užtikrinimą, kol bus priimtas galutinis sprendimas, kuriuo pripažįstama, kad prašymas nepriimtinas, tais atvejais, kai sprendžiančiajai institucijai tampa iškart aišku, kad nepateikta jokia nauja informacija pagal 42 straipsnio 4 dalies nuostatas.“
- (18) 53 ir 54 straipsniai pakeičiami taip:

„53 straipsnis

Teisė į veiksmingą teisių gynimo priemonę

1. Prašytojai turi teisę į veiksmingą teisių gynimo priemonę teisme dėl:
 - (a) sprendimo atmesti prašymą kaip nepriimtina;
 - (b) sprendimo atmesti prašymą kaip nepagrįstą dėl pabėgėlio ir papildomos apsaugos statuso;
 - (c) sprendimo atmesti prašymą kaip numanomai atsiimtą;

(d) sprendimo, kuriuo panaikinama tarptautinė apsauga;

(e) sprendimo grąžinti.

Sprendimai grąžinti apskundžiami tame pačiame teisme, tame pačiame teisminiame procese ir per tuos pačius terminus, kaip ir sprendimai, nurodyti a, b, c ir d punktuose.

2. Papildomą apsaugą galintys gauti asmenys turi teisę į veiksmingą teisių gynimo priemonę dėl sprendimo, kuriuo jų prašymas suteikti pabėgėlio statusą laikomas nepagrįstu. Kai valstybės narės suteiktas papildomos apsaugos statusas suteikia tokias pat teises ir privilegijas kaip ir pabėgėlio statusas pagal Sąjungos ir nacionalinę teisę, apeliacija dėl to sprendimo toje valstybėje narėje pagal nacionalinę teisę gali būti laikoma nepagrįsta.
3. Pagal 1 dalį įgyvendinant veiksmingą teisių gynimo priemonę, išsamus *ex nunc* faktinių aplinkybių ir teisės klausimų nagrinėjimas atliekamas bent pirmos instancijos teisme, o kai taikoma, atliekamas ir tarptautinės apsaugos poreikių nagrinėjimas pagal Reglamentą (ES) Nr. XXX/XXX [Priskyrimo reglamentas].
4. Kai vyksta nagrinėjimas kompetentingame teisme ir kai tinkamas bendravimas negali būti užtikrintas kitais būdais, prašytojams teismo posėdyje suteikiamas vertimas žodžiu.
5. Kai teismas mano esant reikalinga, jis užtikrina, kad vadovaujantis 33 straipsnio 4 dalimi susiję dokumentai būtų išversti raštu, jeigu tai dar nebuvo padaryta. Arba tų susijusių dokumentų vertimus gali pateikti kiti subjektai už juos sumokant pagal nacionalinę teisę biudžeto lėšomis.
6. Jeigu dokumentai nepateikiami laiku, kad teismas galėtų užtikrinti jų vertimą, teismas gali atsisakyti atsižvelgti į tuos dokumentus, jeigu prie jų nepridedamas prašytojo pateiktas vertimas.
7. Valstybės narės savo nacionalinėje teisėje nustato šiuos terminus, per kuriuos prašytojai turi pateikti apeliacijas dėl 1 dalyje nurodytų sprendimų:
 - (a) ne mažiau kaip viena savaitė, kai priimamas sprendimas atmesti prašymą kaip nepriimtą, numanomai atsiimtą arba nepagrįstą, jeigu sprendimo priėmimo metu taikomos bet kurios iš 40 straipsnio 1 ar 5 dalyje nurodytos sąlygos;
 - (b) visais kitais atvejais – ne mažiau kaip dvi savaitės ir ne daugiau kaip du mėnesiai.
8. 7 dalyje nurodyti terminai pradedami skaičiuoti nuo dienos, kai apie sprendžiančiosios institucijos sprendimą pranešama prašytojui, jo atstovui arba patarėjui teisės klausimais. Pranešimo pateikimo tvarka nustatoma nacionalinėje teisėje.
9. Valstybės narės numato galimybę apskusti per pasienio procedūrą priimtą sprendimą tik vienos instancijos teisme.

54 straipsnis

Apeliacijos stabdomasis poveikis

1. Sprendimo grąžinti pasekmės automatiškai stabdomos, kol prašytojas turi teisę arba jam leidžiama pasilikti pagal šio straipsnio nuostatas.

2. Prašytojai turi turėti teisę pasilikti valstybių narių teritorijoje, kol pasibaigs teisės į veiksmingą teisių gynimo priemonę pirmos instancijos teisme įgyvendinimo terminas, o kai tokia teisė buvo įgyvendinta per nustatytą laikotarpį – kol bus sulaukta teisių gynimo priemonės taikymo rezultato.
3. Prašytojas neturi teisės pasilikti pagal 2 dalies nuostatas, kai kompetentinga institucija yra priėmusi vieną iš šių sprendimų:
 - (a) sprendimą atmesti prašymą kaip nepagrįstą ar akivaizdžiai nepagrįstą, jeigu sprendimo priėmimo metu taikomos bet kurios iš 40 straipsnio 1 ir 5 dalyse nurodytos sąlygos [įskaitant dėl saugios kilmės šalies] arba tais atvejais, kai taikoma pasienio procedūra;
 - (b) sprendimą atmesti prašymą kaip nepriimtina pagal 36 straipsnio 1 dalies a punktą [pirmoji prieglobsčio šalis] arba c punktą [paskesni prašymai nepateikiant naujos informacijos];
 - (c) sprendimą atmesti prašymą kaip numanomai atsiimtą;
 - (d) sprendimą atmesti paskesnę prašymą kaip nepagrįstą ar akivaizdžiai nepagrįstą;
 - (e) sprendimą panaikinti tarptautinę apsaugą pagal Reglamento Nr. XXX/XXX (Priskyrimo reglamentas) 14 straipsnio 1 dalies b, d ir e punktus ir 20 straipsnio 1 dalies b punktą.
4. 3 dalyje nurodytais atvejais teismas, išnagrinėjęs prašymo faktines aplinkybes ir teisės klausimus, turi įgaliojimus nuspręsti, ar prašytojui turi būti leista pasilikti valstybių narių teritorijoje, kol laukiama su prašytojo prašymu susijusios teisių gynimo priemonės įgyvendinimo rezultato. Pagal nacionalinės teisės aktus kompetentingas teismas gali turėti įgaliojimus priimti sprendimą šiuo klausimu *ex officio*.
5. Taikant 4 dalį, taikomos šios sąlygos:
 - (a) prašytojui nustatomas ne mažiau kaip penkių dienų terminas nuo pranešimo apie sprendimą gavimo dienos pateikti prašymą leisti pasilikti teritorijoje, kol laukiama teisių gynimo priemonės įgyvendinimo rezultato;
 - (b) kai vyksta nagrinėjimas kompetentingame teisme ir kai tinkamas bendravimas negali būti užtikrintas kitais būdais, prašytojui suteikiamas vertimas žodžiu;
 - (c) pagal 15 straipsnio 4 ir 5 dalis prašytojui jo prašymu suteikiama nemokama teisinė pagalba ir užtikrinamas atstovavimas;
 - (d) prašytojas turi teisę pasilikti:
 - i) kol pasibaigia prašymo leisti pasilikti pateikimo teismui terminas;
 - ii) kai prašytojas per nustatytą terminą pateikė prašymą leisti pasilikti, kol bus priimtas teismo sprendimas leisti arba neleisti prašytojui pasilikti teritorijoje.

6. Nukrypstant nuo šio straipsnio 6 dalies d punkto, paskesnių prašymų atveju, nepažeisdamos negražinimo principo, valstybės narės gali nacionalinėje teisėje numatyti, kad prašytojas neturi teisės pasilikti, jeigu apeliacija pateikta vien tik siekiant vilkinti arba sužlugdyti sprendimo gražinti, pagal kurį prašytojas būtų neišvengiamai išsiųstas iš valstybės narės, vykdymo užtikrinimą, kai sprendžiančiajai institucijai tampa iškart aišku, kad nepateikta jokia nauja informacija pagal 42 straipsnio 4 dalies nuostatas.
7. Prašytojas, teikiantis dar vieną apeliaciją dėl sprendimo, susijusio su pirma ar paskesne apeliacija, neturi teisės pasilikti valstybės narės teritorijoje, tačiau teismas turi galimybę, veikdamas prašytojo prašymu ar *ex officio*, leisti prašytojui pasilikti.“